

ADP rusdilli məktəblərin bağlanılmasını tələb edir

ANA XƏBƏR

Azərbaycan
səfiri Rusiya
XİN-ə çağırıldı

Hürriyyət

SİZİN ÜÇÜN QƏZET

Nº22 (3361) 1 iyul / 2025-ci il

Həftədə 1 dəfə çıxır

Qiyməti: 60 qəpik

Bakıda "Sputnik Azərbaycan"ın ofisində əməliyyat

Ölkəmizdə qanunsuz
fəaliyyət göstərən agentliyin
iki əməkdaşı saxlandı

GÜNÜN NƏBZİ

Müsahibə

**"Azərbaycanda
xoşbəxt
insanların
sayı getdikcə
azalır"**

Pərvanə Baxşəliyeva: "İnsanların
bədbəxtləşməsinin içində birinci yerdə sosial
şəbəkələrdə gedən təbliğat yatır"

5

Siyasət

**Avtoritarizmin və imperiya
təfəkkürünün iflası**

Rusiyada şovinizm, milli ayrı-seçkilik
dövlət siyasətinə çevrilir

8

Region

**İranın "günah
keçisi" axtarışı...**

Tehranın hədəfi Azərbaycan yox,
Ermənistan olmalıdır

9

Baxış

**Azərbaycanda vətəndaş
cəmiyyəti varmı?**

"Yarımçıq həqiqət ağ yalandan
təhlükəlidir"

11

Təhsil

**Kemiş məktəb direktoru
haqda şok ittihamlar**

Elvin Dadaşlı çoxsaylı qanun pozuntusuna
yol verməkdə ittiham olunur

13

Fakt

**Niyə polkovniki bu cür
rəzil etmək istəyirlər?**

Mirzə Cəlilov "özünə polkovnik
rütbəsi verdiyi zaman" dövlətin
rəsmi qurumları hara baxırdı?

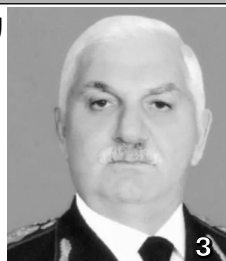

4

Gündəm

Bəylər Eyyubov "getdi"

Prezidentin Təhlükəsizlik
Xidmətinə Fərid Əsgərov
rəhbərlik edəcək

3

**Şahid qanı ilə yoğrulan
Vətən torpağı!**

Hərbçilərimizin qəhrəmanlığı nəticəsində
işğaldan azad olunan torpaqlarımız
öz əbədi sakinlərinə qucaq açır

Torpaq, Vətən həsrəti. Bu həsrətin ağrı-acısını yalnız
onu yaşayanlar, yəni Vətəndən uzaq qalanlar bilər.
Amma illər sonra həsrət qaldığı o torpaqların üzərində
gəzdikcə o ağrı-acı da unudular, yerini qürur,
fəxarət hissi doldurur. Hansı ki, 35 ilə yaxındır öz
dədə-baba yurdlarından didərgin salınan vətəndaşla-
rımız da bu gün məhz həmin hissi yaşayırlar...

6

Toplum

**Torpaq alıb, özünə ev
tikmək istədi, başına
gəlməyən qalmadı**

Kirayədə yaşamaqdan qurtulmaq istəyən
Nanə Səmədovaya qarşı dələduzluq

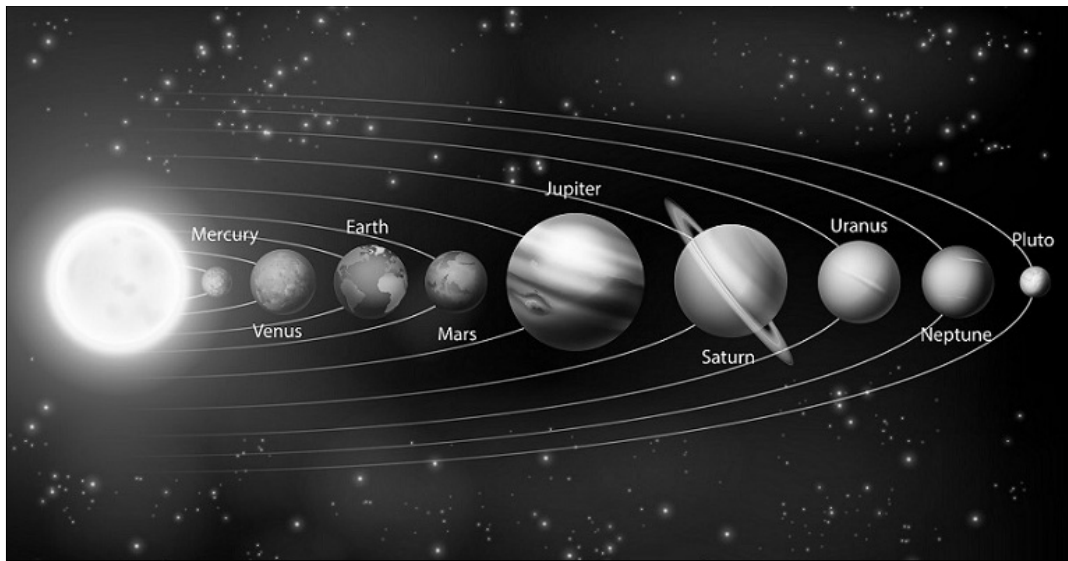
Bakı şəhər sakini Səmədova Nanə Ələsgər qızı tərə-
findən "Hürriyyət" qəzetinin redaksiyasına şikayət
məktubu daxil olub. Şikayətçi qəzetimiz vasitəsilə
Prezident İlham Əliyevə və Birinci vitse-prezident
Mehriban Əliyevaya müraciət edir...

7

LAYIHƏ

Alimlər qorxulu ssenarini açıqladı

Merkuri və Pluton orbitdən çıxıb

Günəş sisteminin gələcəyi ilə bağlı aparılan yeni tədqiqatlar alimləri həyəcanlandırıb.

"The New York Times" qəzetinin verdiyi məlumata görə, "Icarus" elmi jurnalında yayımlanan araşdırmada, yaxınlıqdan keçən ulduzların günəş sisteminin sabitliyini poza biləcəyi və bu səbəbdən planetlərin toqquşması və ya sistem xaricinə çıxarılması ehtimalının olduğu açıqlanıb.

Araşdırmanın müəlliflərindən biri olan astronom Nathan Kaib bildirib ki, "Günəşdən Yerlə arasındakı məsafənin yüzlərlə qatına çatdığınız zaman, sistem daxilindəki sabitliyi ciddi şəkildə pozmaq mümkün olur".

İyunun əvvəlində bu cür toqquşma və ya orbitdən çıxma ehtimalı təxminən 0,2% olaraq göstərilirdisə, yeni modellərə əsasən bu göstərici 0,5%-ə qədər yüksəlib.

Kaib və tədqiqatçı Sin Raymond minlərlə kompüter simulyasiyası apararaq, 5 milyard illik müddəti əhatə edən ssenarilərdə yaxın ulduz keçidlərinin günəş sistemindeki 8 planet və Pluton üzərində yaratdığı cazibə təsirlərini analiz ediblər.

Nəticədə bu ehtimallar

hesablanıb:

- Planetlərin ümumi toqquşma və ya orbitdən çıxma ehtimalı: təxminən 0,5%;
- Yer üçün risk səviyyəsi: təxminən 0,2%;
- Merkuri ilə toqquşma və ya orbit pozuntusu riski: %50-80 arasında artı bilər;

- Plutonun sistemdən çıxarılma ehtimalı: təxminən 4%;
- Marsın orbitdən çıxma ehtimalı: təxminən 0,3%.

Raymond bildirib ki, "Merkuri açıq şəkildə ən həssas planetdir". Qeyd olunur ki, samanyolu qalaktikasında

yüz milyardlarla ulduz, galaktik mərkəz ətrafında hərəkət edir. Avropa Kosmik Agentliyinə məxsus Gaia kosmik teleskopunun məlumatlarına görə, hər milyon ildə təxminən 33 ulduz Günəş sisteminin yaxınlığından keçir. Mü-təxəssis Kaib deyir ki, "Əksər

keçidlər zərərsizdir, amma böyük və yavaş hərəkət edən ulduzların yaxın keçidi sistemdə ciddi yerçəkim pozuntularına səbəb ola bilər".

Raymond onu da əlavə edib ki, samanyolu qalaktikasında minlərlə ulduz sistemi də oxşar risklərlə qarşı-qarşıyadır.

Ramzan Kadırovun oğlunun 27 milyon dollarlıq saati

Çeçenistan Təhlükəsizlik Şurasının 17 yaşlı katibi Adam Kadırov Jacob & Co. Milyarder AS-HOKA saati taxarkən görüntülənib.

Lent.az xarici mediaya istinadla xəbər verir ki, onun dəyəri təxminən 27,7 milyon dollardır.

Aksessuarın 320 almazla bəzədildiyi vurğulanır.

İyunun 28-də Çeçenistanın rəhbəri Ramzan Kadırov prezident Vladimir Putinə Ademi "ailə həyatına daxil olması münasibətilə" şəxsən təbrik etdiyinə görə təşəkkür edib. Respublika başçısı qeyd edib ki, Rusiya rəhbərinin təbriki Kadırovlar ailəsinin heç vaxt unutmayacağı diqqətin ifadəsidir.

İyunun 27-də Çeçenistan rəhbərinin böyük qızı Ayşat Kadırova tezliklə Çeçenistan liderinin üçüncü oğlu olan 17

yaşlı qardaşı Adamın toyunun olacağını açıqlayıb. O, bu barədə "Instagram" sosial şəbəkəsində izləyicisinin kimin evlə-nəcəyi ilə bağlı sualını cavablandırarkən yazıb.

Məlumdur ki, mərasim Kadırovların ata-baba kəndi Axmat-Yurtdakı valideynlər evində keçiriləcək.

Əyləncə səhifəsi

Lotereya səhvi minlərlə oyunçunu milyonçuya çevirdi

Minlərlə norveçli böyük lotereya uduşları haqqında yanlış mesajlar alıb

Norveçdə ötən həftənin cümə günü axşam saatlarında minlərlə insanın dövlət lotereyasında milyonlarla dollarlıq uduşlarla bağlı mesaj almasından sonra qalmaqal yaranıb. Sonradan məlum olub ki, bildirişlər səhvən göndərilib.

Xarici KİV-lərin məlumatına görə, insident Eurojackpot uduşu zamanı baş verib. Buna valyuta konvertasiyası xətası səbəb olub. Avro sentlər tələb olunduğu kimi 100-ə bölünməyib, Norveç kronuna çevrildikdə isə 100-ə vurulub. Bu, uduş məbləğlərinin 10.000 dəfə şişdirilməsi ilə nəticələnib.

Hadisədən sonra dövlət lotereya şirkəti "Norsk Tipping"-in baş direktoru Tone Saqstuen istefa verdiyini açıqlayıb.

"Çox təəssüf edirəm ki, bu qədər insan məyus oldu. Baş direktor olaraq, bu cür səhvlərin baş verməməsi üçün məsuliyyət daşıyıram", - o, Norveç mediasına deyib.

Mədəniyyət naziri Lubna Cafferli sərt reaksiya verib. O, dərhal şirkət rəhbərliyini təcili iclasa çağırıb.

"Bizim bütün modelimiz etimada əsaslanır. Baş verənlər tamamilə qəbul edilməzdir", - o vurulayıb.

Yanlış "qalıblardan" biri olan Breyqe Halvorsen jurnalistlərə partnyorunun reaksiyası barədə danışib: "O, ürəyi döyünərək qaçdı".

Onun sözlərinə görə, bildirişdə onun 1,2 milyon kron (təxminən 110 min dollar) udduğu iddia edilib. Ailə hazırda köhnə evi təmir edir. Bu pul çox faydalı olardı.

"Mən cekpotun 76 milyard olaraq göstərdiyini görəndə nəyinsə səhv olduğunu anladım", - o, etiraf edib.

Bu, "Norsk Tipping"-in işində bu il ilk dəfə deyil. Şirkət daha əvvəl milli lotereyada nasazlığa görə 46 milyon kron cərimələnib. Oyun asılılığı olan insanlar üçün özünü xaric etmə sistemi ilə bağlı problemlər üçün daha 36 milyon.

Təsisçi:

Sərdar Cəlalovlu

Baş redaktor:

Vüqar Məmmədov

Tel: 070 333 22 85

012 496 98 93

E-mail: vuqar-mt@mail.ru

Dizayner:

Seymur Həsənov

"Hürriyyət" qəzetinin internet unvanı:

Hurriyyet.az

E-mail: hurriyyet@mail.ru

Tiraj: 2500

Redaksiyanın ünvanı:

AZ 1008, Bakı, akademik Ələşrəf Əlizadə küçəsi, 31

Telefonlar: 496-10-72; 496-08-35

Lisenzianın qeydiyyat nömrəsi: V 165

Müəlliflərin mövqeyi ilə redaksiyanın mövqeyi üst-üstə düşməyə bilər.

Əlyazmalar geri qaytarılmır.

Redaksiyanın kompüter mərkəzində yığılıb səhifələnilir və "Futbol+ servis" mətbəəsində çap edilir.

Bu işarə altında dərc olunan yazılar reklam xarakterlidir.

Qəzet 1991-ci ildən çıxır.

Bakıda "Sputnik Azərbaycan"ın ofisində əməliyyat

Ölkəmizdə qanunsuz fəaliyyət göstərən agentliyin iki əməkdaşı saxlanıldı

Dünən səhər saatlarından etibarən Azərbaycan Respublikası Daxili İşlər Nazirliyi (DİN) "Sputnik Azərbaycan"ın (Rusiyanın "Rossiya Seqodnya" Beynəlxalq İnformasiya Agentliyinin Bakıdakı filialı) Bakıdakı ofisində əməliyyat keçirib.

Hurriyyet.az xəbər verir ki, əməliyyat zamanı saxlanılanlar olub.

Polisin "Sputnik Azərbaycan" agentliyinin ofisində keçirib.

diyi əməliyyat zamanı saxlanılanlar xüsusi avtomobillərlə ərazidən aparılıb. Günün sonunda polisin "Sputnik Azərbaycan"ın ofisində keçirdiyi əməliyyat zamanı saxlanılan şəxslərin adları bilinib.

APA xəbər verir ki, əməliyyat zamanı saxlanılanlar "Sputnik"ın Bakı filialının icraçı direktoru İqor Kartavix və şef redaktor Yevgeniy Belousovdur.

DİN-in Mətbuat Xidmətindən bildirilib ki, "Rossiya Seqodnya" İnformasiya Agentliyinin Bakı filialının ("Sputnik Azərbaycan") 2025-ci ilin fevralında akkreditasiyası dayandırılırsa da, qanunsuz maliyyələşmə əsasında fəaliyyətini davam etdirməsinə dair daxil olmuş əməliyyat məlumatı əsasında Daxili İşlər Nazirliyi araşdırmalara başlayıb. Qeyd olunub ki, iyunun 30-da filialın ofisində əməliyyat-axtarış tədbirləri keçirilib, saxlanılanlar var.

Xatırladaq ki, Rusiyanın "Rossiya Seqodnya" Beynəlxalq İnformasiya Agentliyinin filialı kimi fəaliyyət göstərən "Sputnik-Azərbaycan" agentliyinin fəaliyyətinin dayandırılması barədə qərar bu ilin fevral ayında qəbul olunub.

Bundan əvvəl mediada yayılan xəbərlərdə saxlanılanların Rusiya FSB-nin gizli agentləri olduğu bildirilmişdi.

Onu da qeyd edək ki, məlum həbslərdən sonra Azərbaycan səfiri Rəhman Mustafayev Rusiya Xarici İşlər Nazirliyinə çağırılıb.

İddia olunur ki, Kartavix və Belousovun Yekaterinburqda azərbaycanlılara qarşı əməliyyat zamanı həlak olan iki soydaşımızın ölümündən sonra saxlanılması təsadüf deyil. Azərbaycan Xarici İşlər Nazirliyi təhlükəsizlik qüvvələrinin hərəkətlərini "qəbul edilməz zorakılıq" adlandırır.

Bununla yanaşı, Rusiya ifaçılarının ölkədəki bütün çıxışları və konsertləri ləğv edilib.

İ. SABİRQIZI

Azərbaycan səfiri Rusiya XİN-ə çağırıldı

Azərbaycanın Rusiyadakı səfiri Rəhman Mustafayev Xarici İşlər Nazirliyinə çağırılıb.

Bu barədə

TASS Rusiya XİN-ə istinadən məlumat yayıb.

Səfir Rəhman Mustafayevin nazirliyə çağırılmasına səbəb kimi Rusiya Federasiyası jurnalistlərinin saxlanılması göstərilib.

ADP rüsdilli məktəblərin bağlanılmasını tələb edir

Partiya Rusiyanın insanlığa sığmayan hərəkətlərinə qarşı atılan bütün siyasi addımları alqışlayır

Dünən ADP İdarə Heyətinin növbəti toplantısı keçirilib. Partiyanın mətbuat xidmətindən "Hürriyyət"ə verilən məlumata əsasən, toplantıda ölkədə və dünyada ictimai-siyasi vəziyyətə dair müzakirələr aparılıb. İlk növbədə Rusiyanın Yekaterinburq şəhərində soydaşlarımıza qarşı həyata keçirilən zorakılıq, işgəncə və həbslərlə bağlı məsələyə dair bəyanat qəbul olunub. Bəyanatda deyilir:

Rusiyada rəsmi dövlət qurumu tərəfindən soydaşlarımıza qarşı həyata keçirilən və çoxsaylı insanın ölümü ilə nəticələnən zorakılıq, işgəncə və həbslər dərin narahatlıq və hiddət doğurur. Partiyanın İdarə Heyəti bu cür hadisələrin təsadüfən

meydana çıxmadığını, bu ölkədə tez-tez baş verdiyini, xüsusilə də son dövrlərdə Rusiyanın siyasi rəhbərliyinə aid şəxslər və rəsmi media qurumları tərəfindən qonşu ölkələrə, onların vətəndaşlarına qarşı zorakı çağırışların yüksələn xətlə davam etdiyini bir daha təəssüflə qeyd edir. Eyni zamanda, Rusiyada azərbaycanlılara qarşı zorakılığın artması ilk növbədə Azərbaycanın müstəqil xarici siyasət yürütməsi, müstəqillik və suverenliyinin möhkəmləndirilməsi istiqamətində ciddi addımlar atılması ilə bilavasitə əlaqədardır. Azərbaycanın Çin ilə strateji müqavilə bağlaması, Pakistan və Türkiyə dövlət başçılarının ölkəmizə yüksək səviyyəli səfərləri və s. strateji addımlar Rusiyanın siyasi dairələrini qıcıqlandırır və görünür ki, bu ölkə regionda mütləq ağalı-

ğının artıq mümkün olmasının qisasını sadə azərbaycanlılardan almağa çalışır. ADP iqtidarın Rusiyanın məlum insanlığa sığmayan hərəkətlərinə qarşı atılan bütün siyasi addımları alqışlayır və həmçinin partiya yetkililəri hesab edir ki, dövlət büdcəsi hesabına fəaliyyət göstərən rus məktəblərinin də bağlanmasının vaxtı gəlib çatmışdır.

ADP İdarə Heyəti hesab edir ki, soydaşlarımızı qarşı həyata keçirilən cinayətin təşkilatçılarından və sifarişçilərinin məsuliyyətə cəlb olunması, günahsız həbs edilən azərbaycanlıların dərhal azadlığa buraxılması üçün hakimiyyət Rusiya dövləti qarşısında ciddi tələblər irəli sürməkdə davam etməlidir.

İclasda İranın Ermənistandakı səfiri M.Sübhaninin "ənənələrinə" uyğun olaraq növbəti dəfə Azərbaycan əleyhinə açıqlamalarına da münasibət bildirilib. Qeyd edilib ki, Zəngəzur dəhlizi və Qərbi Azərbaycan məsələləri Sühbani səviyyəsində müzakirə olunan məsələlər deyil və onun bu cür boyundan yuxarı tullanmağa cəhdləri öz işi ilə məşğul olmamasına dəlalət edir. Həmçinin cənab Sühbani bilməlidir ki, həm coğrafi, həm də siyasi

mənada Cənubi Azərbaycan termini də mövcuddur və əgər səlahiyyətləri yetirsə bu məsələyə də münasibət bildirə bilər.

Partiya yetkililəri Pakistanda baş verən sel fəlakəti və çoxsaylı insan tələfatı ilə əlaqədar qarşadaş Pakistan xaqına dərin hüznə baş sağlığı veriblər. Eyni zamanda İdarə Heyəti hakimiyyəti qarşadaş xalqa lazım olan hər tərəfli humanitar yardımlar etməyə çağırır.

Respublika kino mərkəzində baş vermiş partlayışla əlaqədar sosial mediada müxtəlif fikirlərin səsləndirilməsinə rəğmən ADP İdarə Heyəti hakimiyyətdən hadisə ilə bağlı obyektiv araşdırmanın aparılması və xalqa dolğun məlumat verilməsini tələb edib.

İdarə Heyəti üzvləri gənc bir vətəndaşımızın kanalizasiya işlərinə məsul olan rəsmi qurumların etinasızlığı və məsuliyyətsizliyi ucbatından faciəli şəkildə həlak olmasına ciddi narahatlıq ifadə ediblər. Qeyd edilib ki, korrupsiya və məsuliyyətsizliyin yaratdığı bu cür fəsadların gələcəkdə təkrarlanmaması üçün bu hadisənin köklü səbəbləri araşdırılmalı və günahkarlar müəyyən edilərək məsuliyyətə cəlb olunmalıdır.

Hazırladı: KƏNAN

Aİ səfiri Rusiyada azərbaycanlılara qarşı zorakılıqları pislədi

"Rusiyada azərbaycanlılara qarşı zorakılıq xəbərləri məni dərinədən narahat edir"

Rusiyada azərbaycanlılara qarşı zorakılıq xəbərləri məni dərinədən narahat edir. Bu barədə Avropa İttifaqının (Aİ) Azərbaycandakı Nümayəndəliyinin rəhbəri Peter Mixalko sosial media hesabında bildirib.

"Rusiya təhlükəsizlik qüvvələri tərəfindən etnik azərbaycanlılara

qarşı zorakılıq, işgəncə və qeyri-insani rəftar, hətta ölümə nəticələnən xəbərlərdən dərin narahatam. Mənim fikirlərim qurbanlar və onların ailələri ilədir", - diplomat qeyd edib.

Qeyd edək ki, iyunun 28-də Yekaterinburqda Federal Təhlükəsizlik Xidmətinin keçirdiyi əməliyyatda Rusiya vətəndaşı olan 9 azərbaycanlı saxlanılıb, 2 qarşadaş öldürülüb.

Israil-ABŞ-İran müharibəsi Türkiyə də daxil olmaqla bütün türk dünyası üçün iki fəvqəladə əhəmiyyətli məsələni özündə daşıyır. Bunlardan birincisi, zərbələr nəticəsində fars rejiminin çökməsi və İran türklərinin azadlığa qovuşmasıdır. Bu barədə çox yazılıb.

İkinci məsələ isə ABŞ, Avropa və İsrailin illərdir həyata keçirməyə çalışdıqları Böyük Orta Doğu Projesinin (BOP) addım-addım reallaşdırılmasıdır. Projenin amacı İran və Türkiyə də daxil olmaqla regionun böyük ölkələrini parçalamaq, kiçik əldəqayıma dövlətlər qurmaq, hamını hamıya qarşı qoyaraq dünyanın ən zəngin regionunu rahatlıqla yönəltməkdir. Plan işləyir. Liviya, İraq və Suriya kimi güclü ölkələr faktiki olaraq parçalanıb, xaos içində boğulurlar.

Projenin mahiyyətini ən yaxşı oxuyan dövlət Türkiyədir. Rəsmi Ankara var gücü ilə həmin parçalanmaları əngəlləməyə çalışır. Hər üç ölkə ilə bağlı Ankaranın əllə tutulacaq uğurları da var. Fars rejimi isə fərqli yol tutur. İra-

çalanma Türkiyənin və İrandakı əzici türk çoxluğunun planları çərçivəsində reallaşmalıdır.

Burada bir məqamın altını cızmağa ehtiyac var. BOP-a görə İranın parçalanması Türkiyə və bütövlükdə region türkləri üçün böyük problemlər yaratmalı, Türkiyənin özünün də parçalanmasını gündəmə gətirməlidir. Amma heç şübhə etməyə ki, hesablar tərs çevrilsə, qərblilər İranın parçalanmasına deyil, fars rejiminin ayaqda qalmasına stavka edəcəklər.

Türk dövlət ağı böyük səbr və özmarlıqla öz planlarını addım-addım həyata keçirir. Son illərdə gözlerimiz önündə baş verənlər bu deyiləni qəti şəkildə təsdiqləyir. İranın parçalanması məsələsində də Türk dövlət səbri və Ərdəğanın "Arazi ayırdılar" tezi

İran necə parçalanacaq?

Və ya Türkiyə nədən indi Cənub qonşumuzun bölünməsinə qarşıdır?

nın özü də parçalanmanın növbəti hədəfi olsa da, Qərbin "parçala və hökm et" çabalarında həvəslə yer alır.

İrandakı rejimin çökməsi və Güney Azərbaycan türklərinin azadlığı Azərbaycan üçün birmənalı şəkildə müsbət hadisədir və geosiyasi anlamda Azərbaycanın gələcəyini müəyyən edəcək ən önəmli faktordur. Bəs Türkiyə üçün İranın parçalanması nə deməkdir?

Öncə onu qeyd edək ki, İranı araşdıran düşüncə quruluşlarının əksəriyyəti iddia edir ki, İranın parçalanması məsələsi Türkiyənin əlindədir. Belə ki, 40-45 milyonluq türk kütləsinin hərəkətdə keçirmək potensialı yalnız Türkiyəyə məxsusdur. İran parçalanacaqsa, türk dünyası kəsintisiz quru əraziləri ilə birləşəcək. Bunun əhəmiyyəti aydındır. Digər tərəfdən, 45 milyonluq türkün azadlığa çıxması Türkiyənin ən böyük problemi olan demoqrafik geriləmənin aradan qaldırılması üçün yeganə real şərtdir. Türkiyədəki doğum vəziyyətinə görə türklərin sayı azalır, qeyri-türklərin sayı isə

durmadan artır. Bu tendensiya davamlı olarsa, bir neçə nəsildən sonra Türkiyə Cümhuriyyəti türklərin azlıqda olduğu dövlətə çevrilə bilər. Deməli, İrandakı böyük türk çoxluğu ilə çulğalaşmaq və türk dünyası ilə kəsintisiz quru əlaqəsi qurmaq Türkiyənin gələcəyi üçün də əhəmiyyətlidir. Qıssası, Anadolunun yeni türk axınına ehtiyacı var - həm əhali, həm də ərazi baxımından.

Lakin Türkiyənin İranla bağlı bir qədər fərqli siyasət yürütdüyü diqqət çəkir. Sanki Türkiyə İranın parçalanmasında deyil, qorunub saxlanması maraqlıdır. 12 günlük İsrail-İran müharibəsində də bu məqam qabarıq şəkildə özünü göstərdi. Hətta rəsmi Tehran verdiyi dəstəyə görə Türkiyəyə təşəkkür etdi. Nə baş verir?

İran rejimi özünün antitürk mahiyyətini gizlətmək belə istəmir, türk düşmənlərinə hər yerdə açıq dəstək verir, Türkiyə isə İranın bölünməsinə əngəlləyir? İlk baxışdan məntiqsiz görünür. Amma yuxarıda qeyd etdiyimiz kimi, başda ABŞ olmaqla Qərb region ölkələrini parçalama məsələsində

qərarlıdır və bu istiqamətdəki addımlarını illik hesabatlarında dərc etməkdən də çəkinmirlər. Türk idarəetçiləri də İranın parçalanmasından sonra hədəfdə Türkiyənin olacağını bilirlər. Ağlabatan olmayan iddia kimi görünə bilər. Lakin İran Qərbin və İsrailin istədiyi şəkildə parçalanacaqsa, yaranan dövlətlərdən biri də kürd dövləti olacaq. Bir anlığa təsəvvür edək ki, belə bir dövlət yaranır və o, Qərb tərəfindən maksimum dəstəklənir və silahlandırılır.

Qərbin yüzde yüz vəkəlet "ör-gütünə" çevriləcək belə dövlətçik İraq, Suriya və Türkiyə daxilindəki kürd separatizmini körükləyən katalizator rolunu oynayardı. Belə vəziyyət qırx ildən çoxdur kürd terrorundan və separatizmindən əziyyət çəkən Türkiyə üçün yeni və çox ağır problemlər doğurardı. BOP-un Türkiyə üçün hazırlanmış əsas ssenarisi də məhz bu məqamdır. Heç şübhəsiz, Qərbin əlində oynancağa çevriləcək yeni silahlı kürd separatizmi kürd millətinin özünü də sonu görülməyən məşəqqətlərə sürükləyirdi. Yada salaq ki, İrandakı kürd separatçı qrupları İsrailə birgə vuruşmağa hazır olduqlarını açıq şəkildə bəyan ediblər.

Yaranan mənzərə belədir: İranın parçalanması ilə bağlı Türkiyə çətin seçim qarşısındadır. Bir tərəfdən, İranın parçalanması Tür-

kiyə və bütövlükdə türk dünyasının ən köklü problemlərinin həlli üçün olmazsa olmazdır. Digər tərəfdən isə, İranın BOP çərçivəsində parçalanması Türkiyə üçün çox böyük təhlükə mənbəyidir.

Məntiqə görə, bu çətin dilemanın həlli məhz sonuncu cümlə ilə bağlıdır. Yeni türk marağı tələb edir ki, İran Qərbin və İsrailin istədiyi ssenari üzrə parçalanmasın. "İran" adlı dövlət enində-sonunda mütləq parçalanacaq. Və bu par-

ralel şəkildə çalışır.

Türkiyədə belə bir deyim var: "İt hürər, qurd isə sakitcə zamanı gözləyər." Zamanı gəldiyində Türkiyə İranın parçalanmasının fitilini yandıracaq. Bu yalnız Azərbaycan türkləri üçün gərəklidir deyil. Həm də Türkiyə Cümhuriyyətinin Anadoluda öz varlığını daha güclü şəkildə sürdürə bilməsi üçün də vazkeçilməz şərtir.

Namiq BİLAL

Bəylər Eyyubov "getdi"

Prezidentin Təhlükəsizlik Xidmətinə Fərid Əsgərov rəhbərlik edəcək

Prezidentin Təhlükəsizlik Xidmətinə yeni rəis təyin olunub.

"Unikal" xəbər verir ki, bu vəzifəyə Fərid Əsgərov təyin edilib.

Qeyd edək ki, F.Əsgərov bu təyinatadək PTX rəisinin müavini idi.

"Gününsəsi.info"-nun

məlumatına görə isə Prezidentin Təhlükəsizlik Xidmətinin rəisi general-polkovnik Bəylər Eyyubov tutduğu vəzifədən azad edilib. Ölkə başçısı onu yüksək vəzifəyə təyin edib. Belə ki, Bəylər Eyyubov bundan sonra Prezident Katibliyinin rəisi vəzifəsində çalışacaq.

Xəbər verildiyi kimi, Naxçıvan Muxtar Respublikasının Səfərbərlik və Hərbi Xidmətə Çağırış üzrə Dövlət Xidmətinin sabiq rəisi, polkovnik Mirzə Cəlilovun Dövlət Təhlükəsizliyi Xidmətində (DTX) aparılan cinayət işi üzrə məhkəmə araşdırması başa çatıb. İyunun 24-də Naxçıvan Hərbi Məhkəmə-sində hakim İlham İbrahimovun sədrlik etdiyi prosesdə çıxışlar olub.

Bəzi saytlar yazır ki, məhkəmə baxışı zamanı, Mirzə Cəlilovun öz-özünə polkovnik rütbəsi verməsi ilə bağlı vəzifə səlahiyyətlərini aşmaqda ittiham olunduğu da müəyyən edilib.

Dövlət ittihamçısı çıxışında Mirzə Cəlilovun vəzifə səlahiyyətlərindən sui-istifadə etmək və rüşvət almaqda təqsirli bilinməklə 10 il müddətinə azadlıqdan məhrum olunmasını istəyib.

Təqsirləndirilən şəxsin vəkili çıxış edərək həmin dövrdə olan vəziyyətlərin nəzərə alınmasını, cəzanın yüngülləşdirilməsini, AR Cinayət Məcəlləsinin müvafiq maddəsinə əsasən təqsirləndirilən şəxsə şərti cəza verilməsini məhkəmədən xahiş edib.

Mirzə Cəlilov məhkəmədə son söz deyib. O, sadəcə verilən tapşırıqları icra etdiyini, buna görə də özünü qismən günahkar hesab etdiyini və ona şərti cəzanın verilməsini məhkəmədən xahiş edib.

Məhkəmə qərar vermək üçün müşavirəyə gedib. Müşavirədən sonra hökm oxunub. Məhkəmə M.Cəlilovu ittiham edildiyi maddələrlə təqsirli hesab edib. Hökmə əsasən o, 10 il müddətinə azadlıqdan məhrum edilib. O, cəzasını ümumi rejimli cəzaçəkmə müəssisəsində çəkəcək.

Qeyd edək ki, Mirzə Cəlilova qarşı səslənən ittihamlar, xüsusilə də "öz-özünə polkovnik rütbəsi verməsi" haqda iddialarla əlaqədar "Hürriyyət" in redaksiyasına şikayət məktubu daxil olub. Müəllif qeyd olunan iddianı tamamilə absurd hesab edir. Məktubu olduğu kimi dərc edirik:

"Hörmətli redaksiya"

İlk öncə, 13.05.2025-ci il tarixində "Hürriyyət"də Səfərbərlik Xidmətinin Naxçıvan Baş İdarəsində rüşvət və korrupsiyaya yol verən dəstə başçısı və üzvləri barəsində faktları ictimaiyyətə çatdırdığınıza görə, sizlərə dərin təşəkkürümüzü bildirik. Mövzumuzu isə, "Mirzə Cəlilov Naxçıvanın bəzi keçmiş nazir və komitə rəhbərləri kimi 128 milyon, yoxsa 140 milyon mənimləyib? Yoxsa Naxçıvanın Hərbi Məhkəməsi məhkəmədə adları çəkilən rüşvətxor dəstənin mənimlədiyini Mirzə Cəlilovun üstünə "bələmək" istəyir?" adlı ilə sizlərə bildirmək istəyirik.

Məhkəmənin gedişatında belə aydın oldu ki, Mirzə Cəlilovun vəkili Vüsal Həsənov ya tutduğu postu, Naxçıvan Vəkillər Kollegi-

qərəzsiz icra etsəydi, ilk öncə onların korrupsiya əməllərinə görə keçmiş "gestapo" Cəlil Rüstəmovun hesabına onlara verilən prezident adına medallardan başlayardı. Çünki həmin medallar şəhidlərimizin və qazilərimizin adına verilən medallardan biridir. İndi siz deyən ey vətən oğulları, sizlərin qanı, canı bahasına alınan o medallar bunlara halaldır, yoxsa haram? Əlbəttə, bunlar Prezidentin fərmanı ilə yaranan bu qurumda, yeni Səfərbərlik Xidmətinin Naxçıvan Baş İdarəsinin tabeliyində etdikləri korrupsiya əməllərinə görə vəzifəçə irəli çəkilsə, dövlətin hakimi və vəkili də bunlara göz yumursa, yaqın ki, bunlara hakim Şərəf ordeni də verər və bu dəstənin dövlət qulluğundakı yeni "üzədurma ştatı"na görə, dövlət adına fəxri fərmanla da Azərbaycan Respublikası Səfərbərlik Xidmətinin rəisinə göndərər.

"Gestapo" Cəlil Rüstəmov da yaxşı bilirdi ki, Talibovun vaxtında ondan xəbərsiz heç kim özünə rütbə nədir, heç vəzifə də verdirə bilməzdi. Yəne yaxşıdır, hakim qərar çıxarmadı ki, Mirzə Cəlilov özünə general-mayor rütbəsi veribmiş.

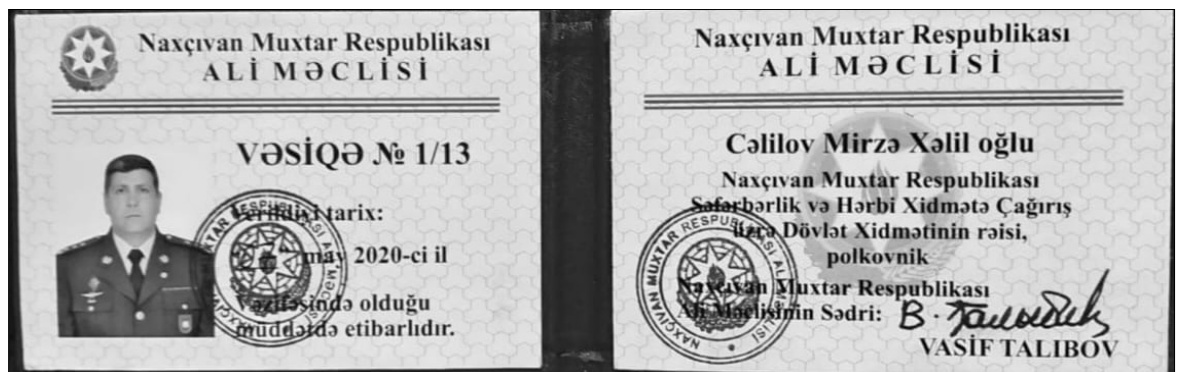
Məhkəmin hakimi və Vəkillər Kollegiyasının sədri Vüsal Həsənov bu prosesdə vəzifə və səlahiyyətlərini Azərbaycan Respublikası Konstitusiyası və Azərbaycan Respublikası qanunlarına yox, özlərinə xeyir edən, qanundan kənar şəkildə yaxşı icra etdilər. Bir hakim ki, vəsiqənin üzərində olan möhür və imzanı araşdırıb düzgün qərar verə bilmirsə, deməli, Azərbaycanda ya qanun işləmir, ya da təyin olunan belə hakimlər və Vəkillər Kollegiyasının sədri verilən qərarları yox, özlərinə xeyir edən qərarları icra edirlər və cəmiyyətin dövlətin qanunlarına etibarını sarsıdırlar. Bəs bil-

Niyə polkovniki bu cür rəzil etmək istəyirlər?

Mirzə Cəlilov "özünə polkovnik rütbəsi verdiyi zaman" dövlətin rəsmi qurumları hara baxırdı?

yasının sədri vəzifəsini itirməkdən qorxur, ya da vəkilliyini düzgün icra edə bilmir.

Odur ki, Mirzə Cəlilovun məhkəməsində adları çəkilən, üzədurran rüşvətxor dəstə barəsində Azərbaycan Respublikası qanunları çərçivəsində düzgün qərarın verilməsi üçün buradan cənab Prezidentə səsimizin çatdırılmasını istəyirik. Ölkə başçısına bildirmək istəyirik ki, Mirzə Cəlilovun barəsində 23.12.2024-cü il tarixdən başlayan məhkəmə istintaq prosesində adları sadalanan, yaxşıca rüşvət, korrupsiya işinə görə mayor rütbəsindən polkovnik-leytenant rütbəsinə və vəzifəçə irəli çəkilən dəstə başçısı Lətif Şükürlü, dəstənin üzvləri, "siyasətinə heyran olduğum" adı ilə tanınan, restorani və evləri olan Anar Aqilov, "İzmirli oğlan" kimi tanınan Hafiz Nəcəfov, Kərəm Mustafayev "ə-löpənliyi" ilə 24 ildir hərbi komissarlıqdan şöbə rəisi vəzifəsinə kimi yüksələn və hazırda da fəaliyyət göstərən, Bakının "Ağ şəhər"ində evləri olan Vüsal Məmmədov, Babək rayonunda "baytar mayor" kimi tanınan Amil Həsənov, "qədəş" kimi namı gəzən Məmməd Hüseynov, öz rüşvət əməlinə görə Ordubad rayonunda keçmiş hərbi komissarın üzünə dirənərək, onu tutdurub vəzifəsinə keçən və indi də Baş idarədə şö-

bə rəisi işləyən Vüqar Rəhimli, Mirzə Cəlilov tərəfindən hərbi xidmətdən qovularaq və ehtiyata buraxılmasına baxmayaraq, dəstə başçısı Lətif Şükürlü ilə əlbir olub, özünə taksilər, dükanlar, evlər alan, "evyılan" adı ilə tanınan Cəfər Hüseynov və onun "oğulluqları" adı ilə tanınan Coşqun, Elşad və digərləri barəsində Naxçıvan Hərbi Məhkəməsinin hakimi və ya Mirzə Cəlilovun vəkili Vüsal Həsənov tərəfindən heç bir icbari və ya inzibati tədbirlər görülməmişdir. Hətta həmin dəstənin inzibati məsuliyyətə cəlb olunması barədə heç bir hüquqi addımlar atılmamışdır.

Əgər vəkil Vüsal Həsənov həmin proseslərdə bu dəstə barəsində Azərbaycan Respublikası Konstitusiyası və Azərbaycan Respublikası Qanunlarını düzgün,

Hörmətli redaksiya!

Onu da bildirim ki, Mirzə Cəlilov 27.04.2020-ci il tarixində vəzifəyə təyin olunanda, ona Naxçıvan MR Ali Məclisi sədrinin öz imzası və möhürü ilə təsdiq edilmiş 1/13 nömrəli polkovnik rütbəsinin verilməsi barədə vəsiqəni də Ali Məclisin keçmiş hüquq şöbəsinin müdiri, "gestapo" Cəlil Rüstəmov şəxsən təqdim etmişdir. O, bu vəsiqəni Mirzə Cəlilova təqdim edərək, "bu, cənab sədrimizin sənə göstərdiyi böyük etimattır", - deyə bildirmişdik. İndi məhkəmin hakimi İlham müəllim qərar çıxarıb ki, guya Mirzə Cəlilov öz-özünə polkovnik rütbəsi veribmiş, özü də kimin vaxtında, keçmiş sədr Vasif Talibovun. Buyurun, bu da Ali Məclisi sədrinin imza və möhürü ilə təqdim edilmiş həmin polkovnik vəsiqəsi.(FOTO)

mirlər ki, onları təyin edən Prezidentimizin siyasətinə xələl gətirirlər? Bilmirlər ki, cənab Ali baş komandanın onlara göstərdiyi etimattan sui-istifadə edirlər?!

Xatırladaq ki, Mirzə Cəlilov DTX tərəfindən həbs edilib. DTX-nin istintaq baş idarəsində istintaq olunan iş üzrə Mirzə Cəlilov AR Cinayət Məcəlləsinin 311.3.1, 311.3.2, 311.3.3, 32.5, 321.1 və 341.1-ci maddələri təqsirləndirilir.

Mirzə Cəlilov Naxçıvan MR-in Səfərbərlik və Hərbi Xidmətə Çağırış üzrə Dövlət Xidmətinin rəisi vəzifəsindən əvvəl Naxçıvan Şəhər Polis İdarəsinin rəisi işləyib.

Hazırladı: Jalə FAMILQIZI

Redaksiyadan: Yazıda adları qeyd olunan şəxslərin və qurumların mövqeyini dərc etməyə hazırıq.

“Azərbaycanda xoşbəxt insanların sayı getdikcə azalır”

Pərvanə Baxşəliyeva:
“İnsanların bədbəxtləşməsinin
içində birinci yerdə sosial
şəbəkələrdə gedən təbliğat yatır”

Son 5 ildə Azərbaycan psixoloji problemi olan insanların sayı sürətlə artmaqdadır. Statistika görə, bu say 2020-ci ildə 12334 nəfər, 2021-ci ildə 14409 nəfər, 2022-ci ildə 18651 nəfər, 2023-cü ildə 22273 nəfər, 2024-cü ildə isə 24228 nəfər olub. Əlbəttə, narkotik istifadələrinin sayı 350 000 nəfər, cinayət törətmiş şəxslərin sayı 22 485 nəfər (2024), məhkumların sayı 15 885 nəfər olan ölkə üçün psixoloji problemləli insanların sayının 24 228 nəfər olması heç də kiçik rəqəm deyil. Bəlkə də narkotikə, oyun asılılığına, alkoqolizmə, cinayətə gedən yol elə psixoloji problemlərdən başlayır. Bu barədə psixoloq Pərvanə Baxşəliyevanın fikirlərini öyrəndik.

- Pərvanə xanım, statistika görə, ölkəmizdə psixoloji problemləli insanların sayı ilbəil artır. Sizcə, bu, nədən qaynaqlanır, bu faktın altında hansı səbəblər yatır?

- Bizim bir yaradılışımız, doğuluş halımız var. Əminliklə sizə deyə bilərəm ki, insanlar öz təbiətlərindən uzaqlaşdığı üçün o problemlər yaşanmağa başlayır. Təbiətimizdən uzaqlaşmaq nədir? İnsan kimi bizi formalaşdıran xüsusiyyətlər var. Yeni dəyərlərimiz, inandığımız şeylər, inanclarımız, bizi formalaşdıran nələrə var. Bugünkü insanlar ancaq qaçaqçadadırlar, nəyisə əldə etməyə çalışırlar, amma böyük əksəriyyəti bədbəxtlikdir. Xoşbəxt insanların sayı getdikcə azalır. Baxırsan ki, insanın maddi olaraq hər şeyi - karyerası, pulu, maşını var, yetərincə səyahətlər edir, amma bu adamın nəyisə çatmır, xoşbəxt deyil.

İstər qadın, istər kişi olsun, fərq etmir, bunu seans otağında da illərdir görürəm. Həmişə deyirəm ki, pul insanı xoşbəxt etmir, pul sadəcə insanın ehtiyaclarını ödəmək üçündür, əsla xoşbəxtlik vermir. Bunu əminliklə deyə bilərəm. Və insan bu gün xoşbəxtliyi pulda, pulla alacağı şeylərdə axtardığı üçün həm öz yaradılışından, həm də mənəviyyatının, ruhunun ehtiyac duyduğu qidalardan da uzaqlaşdığı üçün, bax bu qədər yolunu azıb. Pis mənada yox, amma o mənada ki, insan təbiətindən çox uzaqlaşmış. Nəticədə bu gün bahalı, lüks evlərdə yaşayan, vəzifə masası arxasında işləyən, amma yetərincə psixoloji problemi olan insanlara yetərincə rast gəlirik. Depressiyası olsun, panik atakı olsun, tükenmişlik sindromu olsun, OKP-si olsun -

nə qədər desəniz psixoloji problemlərdən əziyyət çəkən yetərincə insan var. Mən o insanlara izah etməyə çalışıram ki, insanı insan edən onun ruhudur, mənəviyyəti. Biz onu qoymuşuq kənara, onunla məşğul deyilik. O da qida istəyir. Bu gün biz ancaq bədənimizi doyuzdurmaq üçün çalışırıq. Ona görə də bu hallar yaşanır.

- Belə anlaşırlar ki, mənəviyyatımızla bağlantını itirdiyimiz, yaxud ona barmaqarası baxdığımız üçün toplum olaraq ictimai depressiyaya qapılmışıq...

- Bəli, təəssüflər olsun ki, elədir. Yetinməzlik, doyumsuzluq... Əlinde hər şey var, amma yetinmir, doymur. Çünki nələrsə çatmır və o çatmayan şeyin nə olduğunu dərk etmir. Elə bilir ki, o yenə maddiyyətdir, o maddiyyatın alacağı şeylərin ardınca düşür, bu problemlər daha da dərinləşir. İnsan insan kimi saxlayan onun ruhudur, mənəviyyəti. Fiziki tərəfi deyil, çünki fiziki tərəfimizi də qidalandıran ruhumuzdur. Psixosomatika deyilən bir şey var, bütün xəstəliklərin kökündə bizim ruhi xəstəliklərimiz yatır. Ruhumuza nə qədər yaxşı baxsaq, bədənimiz də o qədər sağlam olacaq.

- Bəs, sizcə, çıxış yolu nədir? İlk olaraq fərdlərdən başlayaraq nə etməliyə ki, sonra bu cəmiyyətə sirayət etsin, yansınsın?

- Mən bu gün fərdi şəkildə o insanlarla işləyirəm və hər birinə izah etməyə çalışıram ki, məsumluq dövrünə qayıt, əvvəlinə - özünü çox xoşbəxt hiss etdiyin vaxtlarına dön. Səni nələr xoşbəxt edirdi? İnsanlar deyir ki, ailəm, onlarla birlikdə zaman keçirmək. Mən həmişə onları yönləndirirəm, deyirəm, sən həmişə indiki kimi olmamısan, bədbəxt olmamısan, sənin də xoşbəxt olduğun vaxtlar olub. Ancaq son illər o qədər qa-

çaqac içində olmusan ki, bəzi şeyləri unutmusan. Mən insanlara ilk öncə xoşbəxt olduğu anları, onu nələrin xoşbəxt etdiyini xatırladıram. Və baxırsan ki, o xoşbəxtliyin içində həqiqətən maddiyyat yox idi, mənəvi şeylər var idi.

Digər tərəfdən, insanların bədbəxtləşməsinin içində birinci yerdə sosial şəbəkələrdə gedən təbliğat yatır. Sosial şəbəkələrdə müxtəlif influenserlər, profillər olsun, hansı ki, o profillərin çoxunun saxta olduğunu sizə əminliklə deyə bilərəm. Onlar süni intellekt vasitəsilə bu toplumun beynini yeməkdən ötrü yaradılır. Guya onlar düzəli bir həyatı olan, hər səhər idman edən, guya sağlam qidalanan xoşbəxt ailələr, xoşbəxt insanlar. Sosial şəbəkələrdə hər gün bunları gören insanlar onlar kimi olmağa can atır. Və təəssüf ki, bu da mümkün olmadığı üçün insan özünü daha yetərsiz, uğursuz, əs-kik görməyə başlayır. Düşünür ki, həm bu gözəl şeylərə layiq deyil, həm də bacarıqsızdır. Amma fər-qində deyil ki, sən insansan, sənin öz yolun olmalıdır, o yolda sənin öz bacarıqlarınla göstərdiyin şeylər, çalışmaları olmalıdır. O yol heç kəsin yolunun təkrarı olmamalıdır.

- Dediklərinizdən belə anlaşırlar ki, sosial şəbəkələrdə kimlərsə bunu təlqin edir, bu yaşam tərzini aşılayır. Bunu kim edir? Bu tendensiyanı kimlər yaradır?

- Baxın, cəmiyyəti idarə etmək istəyirsənsə, o cəmiyyətin sağlam olmaması gerekdir. Çünki sağlam şüur, sağlam düşüncə və sağlam cəmiyyəti idarə edə bilməzsən. Bir cəmiyyəti idarə etmək üçün onu öncə idarə olunacaq vəziyyətə gətirmək lazımdır.

- Yeni cəmiyyətin mənən xəstə olması lazımdır?

- Bəli, çünki mənəvi cəhətdən xəstə və xəstə şüurlu cəmiyyəti

idarə etmək çox rahatdır. Sən sağlam insanı idarə edə bilməzsən, çünki sağlam insanın özünün oturmuş düşüncələri, əmin olduğu şeylər var və sən ona söz keçirə bilməzsən. Sağlam insan özünün əmin olduğu şeyləri edəcək. Amma xəstə şüurlu cəmiyyəti idarə etmək çox rahatdır. Və cəmiyyətin fərdlərini də mənən xəstə hala salmaq üçün sosial şəbəkələr birinci yerdə gəlir. Əvvəl bu “mis-siya”-nı yerinə yetirən televiziya var idi. Bu gün artıq televiziya o qədər də baxan yoxdur. Televiziya da artıq sosial şəbəkələrə daşınıb.

- Demək, sosial şəbəkələrdən dəyərsizliklər bizə aşılır, biz bu bunu mənimsəyirik, dəyərsizliyə doğru gedirik...

- Dəyərlərimiz məhv oldu, təəssüflər olsun ki, sosial şəbəkələr bütün dəyərlərimizi məhv etdi - insani dəyərləri, ailə dəyərlərini, hamısını. Bu deyilənlərlə yanaşı, belə bir şey seziyəm. Sanki insana o qədər hədəflər qoyurlar ki, insan o hədəflərə çatmağa bilməyə, bədbəxt olmağa məhkumdur. Bu sanki “koç”lar tərəfindən, yaxud kimlərsə tərəfindən aşılır. Ki, insan bu, bu...hədəflərə çatmalıdır. O hədəflərə çatanda xoşbəxt olacaq və s. İnsanın nə qədər ömrü var ki, həyatını o hədəflərin hamısına çatmağa həsr eləsin?! Bəlkə insana heç o hədəflər lazım deyil...

“Koç”luqdur, hansısa aparılan təlimlərdir, ümumiyyətlə son 30 ildə həyatımıza daxil olan sahələr ki, var - sosioloqlardır, “koç”lardır, kosmetologiyadır - onlar həyatımıza daxil olandan sonrakı gedən prosesləri müşahidə edin. Hər biri kapitalizmin bizə əlimizdən alıb, pulla satdığı xidmətlərdir. “Koç”luq da bunun kimi bir şeydir. Öncə sosial şəbəkələrdə sənin özgüvənini, özünə inamını sındırır, “sən heç nədən, dəyərsizsən” deyir, eləcə də “sən gözəl deyilsən”, “gözəl olmaq belə bir şeydir”, “xoşbəxt olmaq istəyirsənsə, gözəl olmalısən” deyir...

- Yeni hansısa standartları bizə sırıyır...

- Bəli, bəli. Hansısa kosmetoloji prosesdurları mütləq etdirməli-sən, uğurlu bir insan olmaq üçün sənin mütləq fərdi bir “koç”un olmalıdır... Nə baş verdi? Kapitalizm bunları sənəndən aldı və başladı sə-

nə pulla geri satmağa. Ağıllı insanlar bu tələyə düşmədi. Amma bu çox az bir kütledir. Baxsaq ki, hər kəs ağıllı deyil, o tələyə çox asanlıqla düşən təbəqə var. Və onlar artıq o cərəyanın köləsidir. O insanlar üzərindən yetərincə pul qazanılır - həm sağlamlıqlarını, həm maddiyyatlarını itirirlər. Bunu o insanlara dəfələrlə desən də onlar bunun fərqində deyillər, bunu görmürlər, normal sayırlar. Çünki toplumun böyük bir hissəsi bu axının içindədir, ona görə bunu normal sayırlar. “Koç”luq da belə xidmətlərdən biridir. Məgər, 30 il əvvəl uğursuz insanlar az idi?

- Xeyr, onlar bunu özlərinə dərd etmirdilər. Amma indi insanlara elə standartlar sırıyblar ki, belə olmasan sən fərsiz, uğursuz insansan, əskik insansan, ya da yarıminsansan.

- Bəli, kapitalizm insanları elə bir hala salıb ki, insan öz hədlərini aşmaq istəyir. Çünki kapitalizmin sənəndən istədiyi budur. Amma bu mümkün deyil, çünki sən insansan, robot deyilsən. Yeni mənəviyyatdan, hisslərdən, duyğulardan, ətdən, ruhdan - hər şeydən ibarət bir varlıqsan, çatışmamazlıqlarınla birlikdə.

- Yeni kapitalizm bizə təlqin edir ki, bunarı etsən ideal, mü-kəmməl insan olacaqsan, hal-buki ideal insan yoxdur...

- Bəli. Birincisi, ideal insan yoxdur, insan öz qüsurlarına insandır, təməldir. Qüsursuz insan yoxdur.

- Və xoşbəxt insan olmaq üçün ideal insan olmaq lazım deyil. Hər bir insan özü olmalıdır. Kiməsə oxşamaq deyil.

- Doğrudur. Dediym kimi, indi xoşbəxtlik standartları, gözəllik standartları dəyişdirilib. Sonda bu, mənfi nəticələrə gətirib çıxarır. Ona görə, mən əsasən “koç”larla işləyən insanlara, hətta mənim özümle işləyən insanlara deyirəm ki, sən özün də mənsiz bu problemin öhdəsindən gələ bilərsən. Onarı özündən asılı vəziyyətə salmıram. Mən onlara özlərinin də problemlərini öhdəsindən mənsiz gəlməyi öyrədirəm ki, əslində, sənin psixoloqa ehtiyacın yoxdur. Sən özün də bunu bacara bilərsən, sadəcə görmək lazımdır.

Hazırladı: İ. SABİRQIZI

Azərbaycan Respublikasının Medianın İnkişafı Agentliyi

İşğaldan azad olunmuş ərazilərə “Böyük Qayıdış”

Torpaq, Vətən həsrəti. Bu həsrətin ağır-acısını yalnız onu yaşayanlar, yeni Vətəndən uzaq qalanlar bilər. Amma illər sonra həsrət qaldığın o torpaqların üzərində gəzdikcə o ağır-acı da unudular, yerini qürur, fəxarət hissi doldurur. Hansı ki, 35 ilə yaxındır öz dədə-babə yurdlarından didərgin salınan vətəndaşlarımız da bu gün məhz həmin hissi yaşayırlar.

2020-ci ildə bu torpaqlar şəhidlərimizin qanı, bir çox qəhrəmanımızın öz əzalarını, sağlamlıqlarını itirməsi hesabına azad olsa da, bu gün Vətənin hər qarışında vətəndaşlarımız qüruru hissi yaşayırlar. Öz yurdlarına qovuşan insanlar isə bu qüruru sevinc gözyaşları ilə bürüzə verirlər. Axi, uzun illərdir onlar bu günü səbrsizliklə gözləyirdilər.

İndi hər kəs üçün çox sevin-diricidir ki, 44 günlük Qarabağ savaşından sonra təcridcən bərpa olunan şəhər və kəndlərimiz öz sakinlərinə qaytarılır, onlar o torpaqları yenidən abadlaşdırırlar. Belə ki, Prezident İlham Əliyevin tapşırığına uyğun olaraq, işğaldan azad olunmuş ərazilərə Böyük Qayıdış prosesi uğurla davam etdirilir. Məlumat üçün bildirək ki, elə dünən - 30 iyun 2025-ci il tarixində də Ağdam rayonunun Kəngərli kəndinə növbəti köç karvanı yola salındı. Lökbatanda məcburi köçkünlər üçün salınmış “Qobupark-3”-dən yola salınan Kəngərli sakinlərinin hər biri çox xoşbəxt görünürdü. Hər birinin üzü sevincə bürünmüşdü. Onlar öz dədə-babə yurdlarına qayıtmağın sevincini yaşayırdılar. Bu səbəbdən, imkanları olsaydı, dövlətin onlar üçün ayırdığı avtobuslarla deyil, “quşdan qanad alıb”, öz yurdlarına daha tez uçardılar.

Qeyd edək ki, Ağdamın Kəngərli kəndinə köç edənlər vaxtilə respublikanın müxtəlif ərazilərində, əsasən də yataqxanalarda, sanatoriya və inzibati binalarda müvəqqəti məskunlaşan ailələrdir. Dünən Kəngərliyə köç edən 37 ailədən ibarət 153 nəfərlik qrup öz doğma yurdlarına qayıtdıqları üçün çox xoşbəxt olduqlarını açıq şəkildə dilə gətirirdilər. Onlar, həmçinin, hərtərəfli dövlət qayğısı ilə ərhatə olunduqlarına

yəmək, dövlətimiz, millətimiz var olduqca daim sayğı ilə anılacaqdır. Şübhəsiz, bu məsələdə Ali baş komandan İlham Əliyev də tariximizin hər bir dönəmində böyük sevgi ilə xatırlanacaqdır.

Hec də təsadüfi deyil ki, dünən öz dədə-babə yurdlarına qayıdan Kəngərli sakinləri də məhz bu hissləri bölüşürdülər. Rüstəmov Allahverdi Əli oğlu doğma yurduna qayıtmaqla bağlı təəssuratlarını bu cür ifadə edib: “Bu günə çox şükür. Prezidentimizin siyasəti nəticəsində bu gün doğma yurdumuza qayıdırıq. Gedib baxmışam, çox gö-

mət ələsin, qazilərimizə cənsağlığı versin. Onlar bu torpaqları qanlı bahasına alıblar. Bundan sevincli günümüz ola bilməz”.

Ağdamı 30 yaşında tərk etdiyini deyən Məmmədov Sumbat isə uzun illər həsrətdən sonra, nəhayət, öz doğma yurduna qayıtmasının sevincini yaşadığını bildirib: “30 yaşımda çıxmışdım, 63 yaşımda qayıdım. Çox sevincliyəm. Prezidentimizin uğurlu siyasəti, şəhidlərimizin qanı bahasına ana torpağımıza qovuşuruq. Şükürlər olsun bu günə”.

Şübhəsiz, öz tarixi torpaqlarına qayıdan sakinlərin hər biri bu-

qəblərinə saxladığı arzularını gələcəkdə öz doğma yurdlarında həyata keçirmək istəyənlər var. Bunlardan biri Rüşqəyya Məmmədlinin fikirləri də olduqca maraqlıdır: “Ağdama ilk dəfədir gedirəm. Nənəm mənə Ağdamdan çox danışib. Gedib oraları görmək istəyirəm. Arzum odur ki, xəyalımı gerçəkləşdirib həkim olum, orada işləyim”.

Məşhur bir deyim var: “İnsanı yaşadan arzularıdır”. Bu gün sevin-dirici haldır ki, öz tarixi torpaqlarına qayıdan hər bir vətəndaşımız böyük arzularla yaşayırlar. Onların bu arzuları əsasən də öz dədə-babə yurdları ilə bağlıdır. Hər biri buranı daha abad etmək, yenidən orada kök salmaq, nəvə-nəticə böyütmək, onların xoş günlərini görmək istəyirlər. İnanırıq ki, vətəndaşlarımızın bu cür əzmliliyi, gələcəyə nikbin yanaşmaları onların şəxsi həyat səviyyəsinin yüksəlməsi ilə yanaşı, Qarabağımızın, eləcə də işğaldan azad olunan digər torpaqlarımızın, keçmişdə olduğu kimi, yaxın gələcəkdə də Vətənin cənnət güşəsinə çevrilməsinə səbəb olacaq. İnanırıq ki, Azərbaycanın ayrılmaz parçası olan Qarabağ yüz illər, min illər sonra da Böyük Türk yurdu olaraq tanınacaq, tarixdə öz ye-

Şəhid qanı ilə yoğrulmuş Vətən torpağı!

Hərbçilərimizin qəhrəmanlığı nəticəsində işğaldan azad olunan torpaqlarımız öz əbədi sakinlərinə qucaq açır

görə Prezident İlham Əliyevə və Birinci vitse-prezident Mehriban xanım Əliyevaya öz təşəkkürlərini çatdırırdılar.

Təbii ki, Kəngərli kənd sakinləri 44 günlük Qarabağ savaşında şəhid olan, yaralanan, böyük şücaət göstərən qəhrəmanlarımızı da unutmamışdılar. Sakinlər torpaqlarımızı işğaldan azad edən rəşadətli Azərbaycan ordusuna, qəhrəman əsgər və zabitələrimizə minnətdarlıqlarını bildirir, bu yolda canlarından keçən şəhidlərimizə rəhmət diləyirdilər.

Əlbəttə, bütün Azərbaycan vətəndaşlarının, xüsusilə də öz doğma yurdlarına qayıdan sakinlərimizin torpaqlarımızın azadlığı uğrunda canından keçən şəhidlərimizi hər zaman minnətdarlıq hissi ilə xatırlaması anlaşılandır. İnanırıq ki, Vətən Müharibəsində yazılan qəhrəmanlıq salnaməsi uzun illər yaddaşlardan silinmə-

zəl evlərdir. Çox gözəl də şərait yaradılıb. Allah bir daha bizə pis gün göstərməsin”.

Ağdama qayıdanlardan biri, Rüstəmov Rəza da sevincinin həddi-hüdudu olmadığını deyib: “Allah Prezidentimizə cənsağlığı versin. Şəhidlərimizə Allah rəh-

rada öz arzularını gerçəkləşdirmək niyyətindədirlər. Kimi heyvandarlıqla, kimi əkinçiliklə, kimi isə başqa bir sənətlə məşğul olmaqla öz yurdlarını abadlaşdırmağı qarşısına məqsəd qoyub. Təbii ki, azyaşlılar arasında da böyük hədəfi olanlar, illərdir

rini qoruyub saxlayacaq. Şübhəsiz, bütün bunlar prezident İlham Əliyevin tapşırığına uyğun olaraq həyata keçirilən “Böyük Qayıdış” proqramının hesabına mümkün olacaqdır. Bu yolda əzmkarlıq göstərən hər bir vətəndaşımıza uğurlar arzulayırıq.

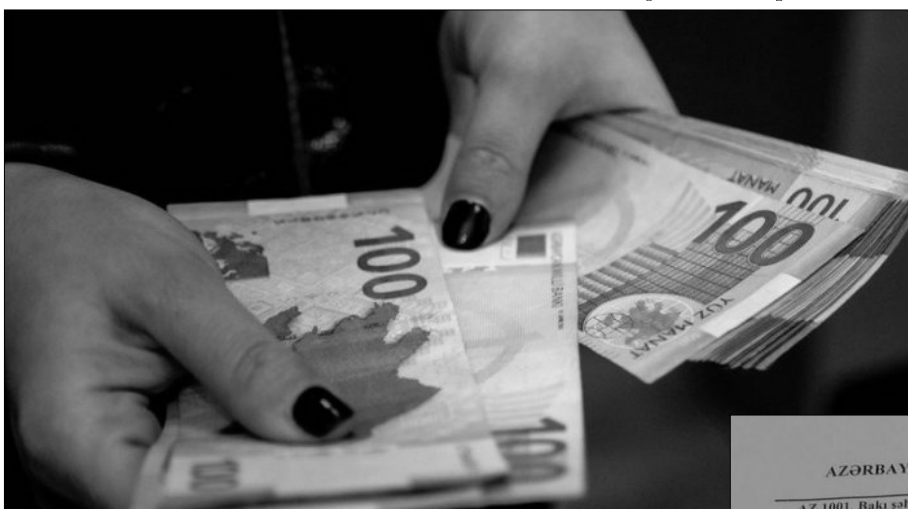
Xatırladaq ki, hazırda Qarabağda və Şərqi Zəngəzurda, ora köçürülən keçmiş məcburi köçkünlərlə yanaşı, bu bölgədə aparılan layihələrin icrasında çalışan, həmçinin ayrı-ayrı dövlət qurumlarının yerli bölmələrində xidməti vəzifələrini yerinə yetirən, yenidən fəaliyyətə başlamış səhiyyə, təhsil, mədəniyyət, turizm, sənaye, energetika müəssisələrində işləyən, ümumilikdə, 43 mindən çox insan yaşayır.

“Hürriyyət”

Torpaq alıb, özünə ev tikmək istədi, başına gəlməyən qalmadı

Kirayədə yaşamaqdan qurtulmaq istəyən Nanə Səmədovaya qarşı dələduzluq

Bakı şəhər sakini Səmədova Nanə Ələsgər qızı tərəfindən "Hürriyyət" qəzetinin redaksiyasına şikayət məktubu daxil olub. Şikayətçi qəzetimiz vasitəsilə Prezident İlham Əliyevə və Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyevaya müraciət edir:

"Cənab Prezident! Hörmətli Mehriban xanım!
Mən, Səmədova Nanə Ələsgər qızı, yazaraq Sizlərdən kömək gözləyirəm. Ağlıma belə, gəlməzdi ki, bir gün kiməsə məni aldadar.

Bildirim ki, hazırda kirayədə yaşayıram. 2021-ci ilin aprel ayında "Baksol" yaşayış massivində 1 sot torpaq almışdım. Məqsim orada ev tikmək idi. Amma başıma gəlməyən qalmadı. Belə ki, xərçəng xəstəliyinə yaxalandığımı öyrəndim. Müailəcələr, müayinələr adımlı belə yadımdan çıxartdı.

Müalicəmə pul çatdırı bilmədiyim üçün, qərar verdim ki, torpağı satım, borclarımı bağlayım, həmçinin iynə-dərmanımı etdirim. Mənə torpağı satan şəxs Abbasov Aydın olmuşdur. Həmin vaxt ona bildirdim ki, zəhmət olmasa, mənə 1 sot torpaq tapın. O da dedi ki, yaxınlıqda Həsən kişinin oğlu Elçin həyatından 1 sotdan cüzi az torpaq sahəsi satır. Gedib baxdıq, yeri bəyəndim. Maklərin iştirakı ilə Elçinə 6 min manat ödəniş etdim. Pul verdiyimə dair əlim də sənəd var.

Bir neçə gün keçəndən sonra qardaşımı da gətirdim ki, baxsın. O da baxdı və bildirdi ki, içərdən içəriyə 5 metrdir, 6 metr olsaydı normal ev çıxardı. Əlavə etdi ki, torpağı qaytar, pulunu al.

Elçinlə görüşdüm, torpağı qaytarmaq istədiyimi dedim. Həmin vaxtı öyrəndim ki, Elçin də ağ ciyər çatışmazlığı xəstəliyindən əziyyət çəkir. O, mənim sözlərimi anlayışla qarşıladı, dedi ki, pulunu verəcəm. Mən də dedim ki, səhhətin biraz düzəlsin, çağırırsan gəlib pulu götürərəm.

Bu ərəfədə bacım zəng vurub bildirdi ki, Nanə, əlində 10 min manatın olsa, ilkin ödəniş edib Xırdalandan ev ala bilərsən. Düzü, bu təklif mənə xeyr edəcəkdə. Həmin gün lotereya oynayıb, pul götürmüşdüm.

Həmin vaxt telefonuma Elçindən

zəng gəldi. Düşündüm ki, pulumu verəcək. Dedi ki, gəl, səninlə söhbətim var. Getdim, bildirdi ki, Nanə xanım, torpağa verdiyin 6 min manatdan əlavə, 9 min manat da versən, torpaqla evi dəyişərik. Evə də baxdım, yenə xoşum gəldi. Çox səliqəli tikilmiş bir ev idi. Dedi ki, ilkin ödəniş kimi 15 min manat versənsən, qalanını sonra ödəyəsən. Danışdıq, razılaşdıq ki, 10 aydan bir 5 min manat pul verəcəm. 6 min manat əvvəl verdim, sonradan ilkin ödəniş kimi 9 min manat pul verdim. Bu dediklərimə dair əlimdə səs yazıları və qol çəkdiyimiz sənəd var. 9 min manat məbləği isə az-az vermişəm. Yeni Elçinə cəmi 24 min manat pul vermişəm.

Daha sonra Elçindən evə nə vaxt köçəcəyimi soruşdum. Sən demə, mənim xəstəliyinə görə yazığım gəldiyi, möhlət verdim Elçin evi bir başqa adama da satıb. Onlar da qaz və işığı öz adlarına keçiriblər. O, utanmaz-utanmaz hələ bir dəfə mənə zəng vurub 400 manat pul istədi. "Xəstəxanadayam, təcili pul çatmalıdır", - dedi. Qonşudan borc alıb verdim. Hansı ki, həmin vaxt başıma açılan oyunlardan xəbərsiz idi. Fikirləşirdim ki, səhhəti ilə bağlı evdən çıxıb bilmir.

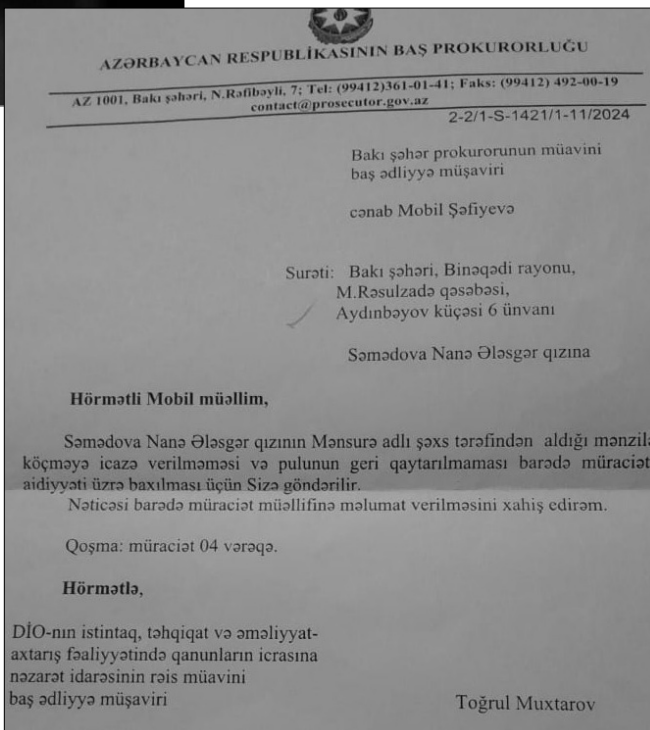
Bir neçə gün keçdi. Zəng vurdum, telefonumu açmadı, mesaj yazdım, baxmadı. Maklər zəng vurub dedi ki, Nanə xanım, xəbərin var, Elçin rəhmətə gedib?! Hətta Aydın dayı dedi ki, sənə borclu olduğu 6 min manat pulu da qohumlarına demişəm. Bu zaman dedim ki, Aydın dayı 6 min nədir, sonradan mənə öz yaşadığı evi də satıb, ona cəmi 24 min manat pul vermişəm.

Başla düşdüm ki, insan ölüm ayağında olsa belə, ona inanmaq olmaz. Getdim, evi mənədən sonra alan adamlarla görüşdüm. Onların əlində saxta notarius sənədi var idi. Evi 2-ci alan şəxsle "po-

darat" müqaviləsi bağlanıb, guya evi tikib bu adamlara verib.

Bundan sonra bacısı ilə əlaqə qurmağa çalışdım. Dedi ki, gözlə, məclisi yol verim. Cümə günü məclislərinə getdim. Üzərimə hücum etdilər. "Qardaşımı sən öldürmüşsən, çıx burdan" ifadələrini səsləndirdilər.

Araşdırıb öyrəndim ki, deputat Əli Hüseynli bunların bibisi oğludur. Ona məktub göndərdim. Bir müddət sonra Əli Hüseynli mənimlə əlaqə saxladı. Dedi ki, xanım, narahət olmayın, DİN rəhbəri Vi-layət Eyvazova və Baş prokuror Kamran

Əliyevə də məlumat verəcəm. Sevindim ki, Əli müəllim mənə köməklik edəcək.

İş hüquq-mühafizə orqanlarına verildi, izahatlar alındı. Elçinin bacısı elə oradaca məni təhdid və təhqir etməyə başladı. Açıq şəkildə dedi ki, hara və kimə istəyirsən yaz, heç nə əldə edə bilməyəcəksən, Əli Hüseynli mənim axramdadı. Bu sözlərin sübutu bu günə qədər də məndə qalır.

Əli Hüseynlinin qəbulunda getdim, lakin qəbul etmədi.

Hazırda məhkəmə prosesi davam edir. İşə hakim Əfsanə Heydərova baxır. Yeri gəlmişkən ondan da xahiş edirəm ki, heç bir tapşırığa boyun əyib, mənim haqqıma girməsin.

Cənab Prezident!

Hörmətli Mehriban xanım!

Çox çarəsiz vəziyyətdəyəm, səhhətim də yaxşı deyil. Evim də olmadığı üçün kirayələrdə zəlm çəkirəm. Xahiş edirəm ki, verdiyim pullarını alınıb mənə geri ödənilməsinə göstəriş verin".

Jalə FAMILQIZI

Redaksiyadan: Yazıda adları qeyd olunan şəxslərin və qurumların mövqeyini dərc etməyə hazırıq.

Bakıda ən çox və ən az maaş alanlar kimlərdir?

2025-ci ilin yanvar-aprel aylarında Bakı şəhərində muşla işləyənlərin orta aylıq nominal əməkhaqqı 2024-cü ilin müvafiq dövrünə nisbətən 8,1 faiz artaraq 1385,9 manat təşkil edib.

Bu barədə Bakı Şəhər Statistika İdarəsinin məlumatında deyilir.

Qeyd olunur ki, bu dövrdə Azərbaycanda muşla çalışan işçilərin orta aylıq nominal əməkhaqqı əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən 9,2 faiz artaraq 1100,6 manata bərabər olub.

Məlumat üçün bildirək ki, 2025-ci ilin ilk yarısı üzrə əldə olunan rəsmi statistikalar və əmək bazarındakı aktual tendensiyalar Bakıda əməkhaqqı fərqlərinin müxtəlif sahələr üzrə nəzərə-carpacaq dərəcədə olduğunu göstərir. Xüsusilə, neft və qaz sektorunda çalışan mütəxəssislər, beynəlxalq və iri yerli şirkətlərdə yüksək vəzifə tutan şəxslər, eləcə də informasiya texnologiyaları sahəsində ixtisaslaşmış mütəxəssislər digər sahələrlə müqayisədə daha yüksək gəlir əldə edirlər.

Ən yüksək maaşlar mədənçıxarma və enerji sənayesində qeydə alınır. SOCAR, BP və digər transmilli enerji şirkətlərində çalışan mühəndislər, texniki menecerlər və layihə rəhbərləri ayda təxminən 3800 manatdan 5000 manata qədər əməkhaqqı alırlar. Bu sahə, həm texniki biliklər, həm də beynəlxalq standartlara uyğun iş bacarığı tələb etdiyi üçün, ödənişlər də yüksəkdir.

İkinci yüksək maaşlı sahə maliyyə və sığorta sektorudur. Bank menecerləri, mühasiblər, risk analitikləri və audit mütəxəssisləri Bakıda ortalama 2600 - 2800 manat civarında maaş alırlar.

Informasiya texnologiyaları sahəsi də yüksək gəlir təmin edən istiqamətlər sırasındadır. Proqramçılar, sistem administratorları, kibertəhlükəsizlik üzrə mütəxəssislər, eləcə də data analitikləri orta hesabla ayda 1800 - 2500 manat qazanırlar. Təcrübəli və ixtisaslaşmış IT mütəxəssisləri üçün bu məbləğ 3000 - 6000 manata qədər yüksələ bilər.

Bununla yanaşı, beynəlxalq təşkilatlarda, diplomatik nümayəndəliklərdə və iri özəl şirkətlərdə rəhbər vəzifələrdə çalışan şəxslər 5000 - 20000 manata qədər əmək haqqı ala bilirlər. Bu sahəyə BMT, Dünya Bankı, Avropa İttifaqı nümayəndəlikləri və ADA Universiteti kimi qurumlar daxildir. Belə vəzifələr yüksək ixtisas, xarici dil bilikləri və strateji idarəetmə bacarıqları tələb edir.

Telekommunikasiya və media sektorları da nisbətən yüksək maaşlı sahələr sırasındadır. Azercell, Bakcell, Nar və digər şirkətlərdə işləyən marketing mütəxəssisləri, kommunikasiya menecerləri və strateji planlaşdırma üzrə rəhbər şəxslər 1500 - 3 000 manat arası əməkhaqqı alırlar.

Əvəzində, dövlət sektoru, təhsil, pərakəndə satış və iaşə kimi sahələrdə maaşlar xeyli aşağıdır. Müəllimlərin, dövlət qulluqçularının və satış sahəsində çalışan işçilərin aylıq gəliri əsasən 500 - 900 manat arasında dəyişir.

KƏNAN

Son dövrlər Rusiya daxilində baş verən ictimai-siyasi hadisələr, bu ölkədə dövlət səviyyəsində aparılan irqçi və şovinst siyasətin nəinki dərinləşdiyini, hətta ifrat formaya keçdiyini bütün çılpalığı ilə göstərir. Kreml daxil narazılığı boğmaq və totalitar nəzarəti möhkəmləndirmək üçün qeyri-rus xalqları və miqrantları hədəf seçərək onları günah keçisi rolunda təqdim edir. Rəsmi Moskvanın “xarici düşmən” mifologiyasını canfəşanlıqla diriltməsi, əslində, sistemli repressiya maşınının miqrantlara, etnik azlıqlara və fərqli düşünən hər kəsə qarşı yönəldiyini gizlətmək cəhdidir. Artıq bu basqılar fərdi hallarla məhdudlaşmır - etnik ayrı-seçkilik, zorakılıq və məcburi səfərbərlik kimi cinayət xarakterli siyasətlər dövlətin ideoloji dayaqına çevrilib. Rusiya hakimiyyəti, açıq şəkildə, çoxmillətli cəmiyyət modelini dağıdaraq, monoetnik və aqressiv imperiya xülyasını reallaşdırmağa çalışır.

“Rusiyada qorxu siyasəti dövlətin rəsmi alətinə çevrilir”

Azərbaycan-Rusiya parlamentlərarası əlaqələr üzrə işçi qrupunun üzvü, deputat Vüqar İskəndərov APA-ya açıqlamasında qeyd edib ki, Rusiyada ultramillətçilik və qorxu siyasəti dövlətin rəsmi alətinə çevrilir.

“Böyük imperiyalar ya böyüməlidir, ya da kiçilib dağılmalıdır. Təəssüflər olsun ki, bu gün dünyada məhz dediyimiz bu məsələlərin şahidi oluruq. Baş verən hadisələr bir daha göstərir ki, bu gün qanun aliliyi deyil, gücün qanunlar üzərində hökmü hər kəsə açıq-aşkar nümayiş etdirilir. Rusiyada baş verən son hadisə və onun doğurduğu rezonans deməyə əsas verir ki, bu ölkədə zaman-zaman ultra-

nəticədə yüzlərlə insan məcburiyyət qarşısında müharibəyə göndərilir. Bu, insan haqlarının və beynəlxalq humanitar hüququn açıq-aşkar pozuntusudur.

Solovyov anti-Azərbaycan təbliğatı ilə nəyə nail olmaq istəyir?

Moskvanın anti-Azərbaycan ritorikası təkcə hüquq-mühafizə orqanlarının hərəkətləri ilə məhdudlaşmır. Kremlə bağlı olan media rüporları - xüsusən də Solovyov kimi təxribatçı fiqurlar - Azərbaycanla qarşı açıq şəkildə düşmənçilik mövqeyi sərgiləyirlər. Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü hədəfə alan, regiondakı sabitliyi pozmağa yönəlmiş təxribatçı çağırışlar Rusiya mətbuatında sistemli şəkildə yer alır. Bu isə rəsmi Moskvanın Azərbaycanla münasibətləri poz-

Avtoritarizmin və imperiya təfəkkürünün iflasi

Rusiyada şovinizm, milli ayrı-seçkilik dövlət siyasətinə çevrilir

millətçilik və fobiya siyasi alət kimi istifadə olunur. Müəyyən dairələr tərəfindən komandalar verilir və həmin şəxslər dövlətin açıq şəkildə ifadə etmədiyi, lakin sifariş verdiyi tezisləri cəmiyyətə sırımağa çalışırlar. Hazırda Rusiyanın düşdüyü çətin vəziyyət, müharibənin yaratdığı psixoloji gərginlik və cəmiyyətdəki sarsıntı demək olar ki, federasiyanın bütün bölgələrinə yayılıb. Bu isə əhali arasında bir psixoz yaradıb. Həmin psixozun qarşısını almaq üçün isə müvəqqəti olaraq ultramillətçilik “rusiyalı ruslar” üçün daxili düşmən axtarı-

mlərinin ayrı-seçkiliyi açıq-aydın görünür.

“Rusiya hüquq-mühafizə orqanlarının vəhşiliyinə məruz qalan şəxslərin verdikləri ifadələr bir daha təsdiqləyir ki, miqrantlara, xüsusilə də azərbaycanlılara qarşı ciddi ayrı-seçkilik və xoşagəlməz münasibət mövcuddur. Rusiya tərəfi bu kimi hallar və proseslərin qarşısını almalı, gələcəkdə belə hadisələrin baş verməməsi üçün qəti tədbirlər görməlidir. Əks halda, bu cür hallar xalqlar arasında etimada ağır zərbə vuracaq, nifrət və qarşıdurmanı daha da artıracaq və nəticədə ciddi problemlərə yol açacaq. Belə addımlara və bu cür təhlükəli meyillərə dərhal son qoyulmalıdır”.

““QAZel”in içindəki palçığı bizə yedizdirmək istəyirdilər”

Rusiyanın müxtəlif regionlarında, xüsusilə də böyük şəhərlərdə qeyri-rus mənşəli vətəndaşlara, o cümlədən Azərbaycan əsilli insanlara qarşı basqılar sürətlə artır. Ötən gün Yekaterinburqda FSB tərəfindən azərbaycanlı Səfərovlar ailəsinə qarşı keçirilmiş xüsusi əməliyyat zamanı iki nəfərin amansızcasına qətlə yetirilməsi, 9 nəfərin isə həbs olunması ölkədə hüququn deyil, etnik nifrətin hökm sürdüyünü göstərir. Əməliyyatın detalları ilə bağlı heç bir şəffaflıq təmin olunmadan, hüquq-mühafizə orqanlarının özbaşınalığı dövlət siyasətinə çevrilir.

Azərbaycan Xarici İşlər Nazirliyi məsələ ilə bağlı bəyanat yayıb. Bəyanatda rəsmi Bakı Rusiyadan azərbaycanlıların Yekaterinburqda qətlinin araşdırılmasını və günahkarların cəzalandırılmasını tələb edib.

“İyunun 27-də səhər saatlarında Rusiyanın Federal Təhlükəsizlik Xidmətinin Yekaterinburq şəhərində azərbaycanlıların yaşadığı evlərə basqını nəticəsində həmvətənlərimizin həlak olması və bəzilərinin ağır bədən xəsarətləri nəticəsində yaranması, habelə 9 nəfərin saxlanması ilə bağlı dərin narahatlığımızı bildiririk. Rusiya tərəfindən məsələ ilə bağlı təxirəsalınmaz araşdırılma aparılmasını və bu qəbul edilməz zorakılığı törədənlərin qısa müddət ərzində məsuliyyətə cəlb edilməsini gözləyirik”, deyə bəyanatda vurğulanıb.

Miqrantlara qarşı şantaj və müharibəyə məcburi səfərbərlik

Ukrayna müharibəsində ciddi insan resursu çatışmazlığı yaşayan Rusiya, bu boşluğu miqrantların hesabına doldurmağa çalışır. Lakin könüllülük prinsipi burada keçərli deyil - Kreml miqrantları törətmədikləri cinayətlərdə ittiham edərək, müxtəlif şantaj yolları ilə onların ailə üzvlərini təhdid edir və

maq niyyətinin mərkəzində informasiya müharibəsinin dayandığını təsdiqləyir. Bir müddət əvvəl Azərbaycanın əsas informasiya resurslarına qarşı həyata keçirilən genişmiqyaslı kibernetik hücumların arxasında da Rusiya kəşfiyyat strukturlarının dayandığına dair güclü əsaslı şübhələr mövcuddur. Bu akt bir daha sübut edir ki, Rusiya yalnız fiziki zorakılıqla deyil, informasiya texnologiyaları vasitəsilə də Azərbaycana qarşı mübarizə aparır və bu mübarizəni dövlət strategiyası səviyyəsinə qaldırıb.

Rusiya daxilində şovinizmin və etnik ayrı-seçkiliyin dərinləşməsi təkcə bu ölkədə yaşayan azsaylı xalqlar üçün deyil, bütövlükdə regionun sabitliyi üçün ciddi təhdid yaradır. Kreml rejimi artıq çoxdan multikulturalizmi və beynəlxalq hüququ deyil, qorxu, təzyiq və nifrət üzərində qurulmuş bir ideologiyaya dəstəkləyir. Azərbaycanın hədəfə alınması isə Rusiyanın post-imperial iddialarının bir növ təzahürüdür.

Hazırladı: İ.SABİRQIZI

İranın “günah keçisi” axtarışı...

Tehranın hədəfi Azərbaycan yox, Ermənistan olmalıdır

İsrailə müharibədə üzleşdiyi ciddi itkilər və nüfuz sarsıntısı fonunda İran rəhbərliyi məğlubiyyətin siyasi və hərbi məsuliyyətini boynuna almaqdan, diqqəti yayındırmaq üçün xarici “günahkarlar” axtarışına çıxıb. Bu məqsədlə son günlər Azərbaycan əleyhinə yayılmış iddialar bir daha sübut edir ki, Tehran informasiya müharibəsini hərbi uğursuzluqlarının üstünü örtmək üçün əsas alətə çevirib.

Əsas tezis isə bundan ibarətdir ki, guya İsrailin İrana qarşı həyata keçirdiyi hərbi əməliyyatlarda Azərbaycan ərazisindən istifadə olunub. Bu iddialar nəinki sübutlardan məhrumdur, hətta hərbi-texnologiyadan da əsassızdır və absurd səslənir. Azərbaycanın Prezidenti İlham Əliyevin vurğuladığı kimi, guya Azərbaycan heç bir halda öz ərazisinin üçüncü ölkələrə qarşı istifadə olunmasına icazə vermir. Bu mövqə rəsmi və prinsipal şəkildə ifadə olunub.

Reallıqdan uzaq, faktlardan məhrum iddialar

Lakin İranın bəzi siyasi dairələri və təbliğat maşını qeyri-ciddi, hətta bəzən gülünc səviyyəli uydurmaları dövrüyyəyə buraxır. Məsələn, İran mediasının yaydığı bir “xəbərdə” iddia olunur ki, guya Ərdəbildə xidmət edən bir əsgər Azərbaycan istiqamətindən gələn naməlum hava obyektini vurub və həmin obyekt partlayaraq onun ölümünə səbəb

olub. Belə primitiv təxribat hekayələri nə hərbi reallıqlarla, nə radar müşahidələri ilə, nə də beynəlxalq müşahidəçilərin hesabatları ilə uzlaşır. Əgər ortada doğrudan da iddia edildiyi kimi konkret sübutlar olsaydı, İran tərəfi bu materialları - radar qeydləri, peyk görüntüləri, hərbi müşahidələr - ictimaiyyətə təqdim edərdi. Lakin indiyə qədər heç bir fakt ortalığa qoyulmayıb. Bunun əvəzinə, populist ritorika və dini-siyasi emosiyalar fonunda əsassız ittihamlar səsləndirilir.

Ermənistanın ikili oyunu

Məsələnin digər maraqlı tərəfi isə Ermənistandır. Ermənistan mediası və teleqram kanalları bu cür dezinformasiyaları tirajlamaqda və İran-Azərbaycan münasibətlərini pozmağa xidmət edən informasiya əməliyyatlarının bir parçasına çevrilməkdə israrlıdırlar. Bu, əslində, Ermənistanın illərdir davam etdirdiyi və “hibrid müharibə” kontekstində analiz edilən təxribatçı informasiya strategiyasının növbəti mərhələsidir. Bundan başqa, Ermənistan tərəfi bu məsələdə diqqəti öz üzərindən yayındırmaq məqsədi də güdür.

Aİ Missiyası və Qərbin kölgə strukturları

Bu arada, Avropa İttifaqının Ermənistandakı müşahidə missiyasının real məqsədləri barədə müxtəlif səviyyələrdə açıqlamalar verilib. Həmin missiyanın obyektiv beynəlxalq strukturdan daha çox Qərb kəşfiyyatı funksiyası yerinə yetirdi-

yi, bölgədə, xüsusilə də Rusiya, İran və Azərbaycana əleyhinə kəşfiyyat fəaliyyəti ilə məşğul olduğu barədə kifayət qədər ciddi bəyanatlar var.

Mümkündür ki, İranın son dövrlər ərzində hədəfə alınmış hərbi-strateji obyektlərinə qarşı həyata keçirilən hücumlar da məhz bu tip kəşfiyyat mənbələri və onların verdiyi koordinatlar əsasında ABŞ, Böyük Britaniya və İsrail tərəfindən planlaşdırılıb.

Ermənistan isə bu reallığı örtbasdır etmək üçün uydurma “Azərbaycan izi” ssenarilərini tirajlayır, Tehranla Bakı arasında gərginlik yaratmaq naminə informasiya provokasiyasına əl atır. Halbuki bütün regional oyunçular artıq yaxşı anlayır: İranın içərisindəki zəiflikləri, texnoloji boşluqları və kəşfiyyat açığını örtbasdır etmək cəhdləri nəinki nəticə vermir, əksinə, onu daha da ifşa edir.

Belə olan halda, Ermənistanın da bu informasiyaları paylaşaraq oyunun bir hissəsinə çevrilməsi təsadüf deyil - məqsəd açıqdır: Cənubi Qafqazda süni gərginlik yaratmaq və antiAzərbaycan ritorikası gücləndirmək...

Tehran “günah keçisi” axtarışında

Bütün bu amillər İranın informasiya məkanında apardığı “günahkar axtarışı” kampaniyasının əsl mahiyyətini ortaya qoyur. Tehran hərbi uğursuzluğun əsl səbəblərini - daxili zəiflik, kəşfiyyat boşluqları, texnoloji geriləmə - təhlil edib nəticə çıxarmaqdan, günahı Azərbaycana yükləməyə çalışır. Bundan başqa, Tehranın Avropa İttifaqı müşahidə missiyasının oylağına çevrilmiş Ermənistandan gələn təhlükələrə, o cümlədən sərhəd boyu toplanan kəşfiyyat məlumatlarını Qərbə ötürülməsi ehtimalına diqqət yetirməsi məsləhətdir.

İran məğlubiyyətə aparan səhvlərindən nəticə çıxarmalı və regionda sabitliyi pozmaq əvəzinə, konstruktiv münasibətlərə önəm verməlidir.

Dünya siyasətində yeni Azərbaycan obrazı

Azərbaycan isə bu manipulyasiyalara baxmayaraq, beynəlxalq hüququn prinsiplərinə sadıq qaldığını hər zaman sübut edib və regional qarşıdurmalarda iştirak etməmək siyasətini qətiyyətlə davam etdirir. Bu neytral mövqə Azərbaycanı regional sabitlik və etimad ünvanına çevirir - bu isə bəzi qüvvələrin xoşuna gəlmir.

Hazırladı: KƏNAN

“Kremlin yeni strateji hədəfi Odessadır”

“Financial Times”: “Limanın itirilməsi Ukraynanı dənizə çıxışdan məhrum edəcək və ağır zərbə olacaq”

NATO sammitində müsbət ab-havaya baxmayaraq, Rusiya-Ukrayna cəbhəsindəki vəziyyət nərahatedici olaraq qalır. Bu barədə “Financial Times”da yayımlanan məqalədə qeyd olunur.

Məqalədə deyilir ki, NATO sammitində üç əsas nailiyyət əldə olunub: “İlk olaraq blok ölkələri əsas missiyanın, yəni Rusiyaya qarşı çəkirdiriciliyin artırılmasına fokuslanıblar. İkincisi, müttəfiqlərin hərbi xərcləri Soyuq müharibə dövründəki həcmə çatdırılır. Üçüncüsü isə, NATO və ABŞ arasındakı ittifaqın gücləndirilməsidir”.

Yazıda bildirilir ki, bununla belə, Avropa paytaxtlarında narahatlıq artır. Belə ki, Ukraynaya ciddi dəstək olunmasa, ölkə altı ay ərzində öz hərbi imkanlarının “qırılma nöqtəsinə” çatıb. Eyni zamanda, Rusiyanın hazırkı intensivliyi daha bir il saxlaya biləcəyi təxmin edilir.

Yazıda o da qeyd edilir ki, bəzi Avropa rəsmiləri hesab edir ki, Kremlin yeni strateji hədəfi Odessadır: “Limanın itirilməsi Ukraynanı dənizə çıxışdan məhrum edəcək və ağır zərbə olacaq”.

Ukraynanın Qərb liderləri ilə bağlı qapılar arxasında keçirilən müzakirələrdə atəşkəs üçün israr etdiyi də vurğulanır. Halbuki bir-iki il əvvəl bu zəiflik hesab olunurdu.

Yazıda o da diqqətə çatdırılır ki, avropalı siyasətçilər arasında Rusiyanın atəşkəslə razılaşmaq niyyətində olduğuna inam azdır. Onlar hesab edirlər ki, Rusiyanın indi əsas məqsədi Vladimir Putinin tarixən Rusiya şəhəri hesab etdiyi Odesanı ələ keçirməkdir.

Ukraynanın dron hücumlarının Rusiyanın kütləvi şəkildə irəliləməsinin qarşısını aldığı bildirilib.

Azərbaycanla Ukrayna arasında məsləhətləşmə olub

30 iyun 2025-ci il tarixində Bakı şəhərində Azərbaycan Respublikasının Xarici İşlər Nazirliyi və Ukrayna Xarici İşlər Nazirliyi arasında sayca yeddinci konsulluq məsləhətləşmələri keçirilib.

XİN-dən verilən xəbərə

görə, konsulluq məsləhətləşmələrində Azərbaycan nümayəndə heyətinə Azərbaycan Respublikası Xarici İşlər Nazirliyinin Konsulluq idarəsinin rəisi Emil Səfərov, Ukrayna nümayəndə heyətinə isə Ukrayna Xarici İşlər Nazirliyinin Konsulluq xidməti departamentinin rəisi Vladislav Kanevski rəhbərlik edib.

Məsləhətləşmələrdə Azərbaycan Respublikasının Baş Prokurorluğu, Daxili İşlər Nazirliyi, Ədliyyə Nazirliyi, Elm və Təhsil Nazirliyi, Diasporla İş üzrə Dövlət Komitəsi, Dövlət Miqrasiya Xidmətinin rəsmiləri, o cümlədən Azərbaycan Respublikasının Ukraynadakı Səfirliyinin və Ukraynanın Azərbaycan Respublikasındakı Səfirliyinin əməkdaşları da iştirak edib.

Məsləhətləşmələr zamanı konsulluq səhəsi üzrə iki ölkə arasında əlaqələrin hazırkı vəziyyəti və perspektivləri, ikitərəfli müqavilə-hüquq bazasının genişləndirilməsi imkanları müzakirə edilib. Azərbaycan Respublikasının və Ukraynanın vətəndaşlarının hüquq və qanuni mənafelərinin qorunması istiqamətində əməkdaşlığın genişləndirilməsi məsələlərinə toxunulub, konsulluq sahəsində rəqəmsal xidmətlərin və proseslərin tətbiqinə dair qabaqcıl təcrübə üzrə, həmçinin hər iki ölkənin viza-miqrasiya siyasəti barəsində fikir mübadiləsi aparılıb.

Tədbirin yekununda məsləhətləşmələr çərçivəsində keçirilmiş müzakirələrin nəticələrinə dair protokol imzalanıb.

“Əmək Veteranı” haqsızlığa etiraz edir

Pensiyasının düzgün hesablanması üçün 125 rəsmi müraciət ünvanladı, amma bir faydası olmadı

Azərbaycan Respublikasının “Əmək Veteranı”, pensiyaçı Elşad Dadaşlı tərəfindən “Hurriyyet”in redaksiyasına şikayət məktubu daxil olub. Şikayətçinin məktubunu olduğu kimi dərc edirik:

“Hörmətli redaksiya!
Şikayət etdiyim məsələ ilə bağlı Sizin hər hansı səlahiyyət sahibi olmadığınızı bilərəm. Sadəcə, kifayət qədər insanın ağırlı yeri olan bu məsələ ilə bağlı şikayətlərim ünvanladığım səlahiyyət sahiblərinə şəxsən çatdırılmadan və bəlkə də oxunmadan, bir qayda olaraq “cavablandırıldığına”, bilavasitə haqsızlıqda əməyi və maraqları olan bir nazirliyə yönləndirildiyinə görə, aldığım “cavab”ların da qərəzli, özünü haqlı çıxarmaq üçün yazıldığını görmək elə də çətin deyildir.

Öz dövlətimə 50 ilə yaxın sədaqətlə xidmət etmiş mütəxəssislərin ən ağırlı yeri olduğuna görə, hazırda bu ədalətsizliyin bərpasına köməkdən savab iş, əməl təsəvvür edə bilmirəm.

01.01.2006-cı ildən qüvvədə olan “Əmək pensiyaları haqqında” Qanunun VII fəsilindəki haqsızlıqla əlaqədar konkret təkliflərlə müvafiq nazirliyə, Milli Məclisə, Nazirlər Kabinetinə, Prezident Administrasiyasına və digər əlaqədar qurumlara artıq 125 rəsmi müraciətim olub. Həmin qanun, mənim kimi öz dövlətimə əsas xidmətləri 2006-cı ilədək olmuş minlərlə mütəxəssisə qarşı haqsızlıqdır, allahsızlıqdır, hüquqlarının pozulmasıdır! 48 il öz dövlətimə sədaqətlə xidmət etmiş bir “Əmək Veteranı” kimi, pensiyaya çıxanda 2006-cı ilədək olan dövr üçün strateji dövlət qurumlarındakı, əsasən məsul rəhbər vəzifələrdə 6 il dövlət qulluğu olan 27 il fasiləsiz stajımı, ömrümdə 1 il o dövlətə işləməyənlərlə və işləyənlərin işə vəzifələrinə fərq qoymadan, nazirliyin utanmadan, minnət qoymaqla “hədiyyə” adlandırdığı hər il 306 manat şərti ilə hesablanmış 169 manatı ədalətsiz, təhqir hesab edirəm və qəbul edə bilmirəm!

Hesab edirəm ki, mənim kimi mütəxəssislərin 2006-cı ilədək pensiyalarının həmin vaxtın qanununa görə hesablanması daha doğru və ədalətli olardı. 2006-cı ilədək ödənilmiş sosial sığorta haqlarının məbləği ilə bağlı “dürüst məlumatların olmaması” bəhanəsi ilə minlərlə mütəxəssisin haqqı olan pensiyasını ən azı 5 dəfə kəsib, əvəzində verilən o dilənçi payı necə “hədiyyə” ola bilər?!

Artıq 4 ilə yaxındır ki, bununla bağlı 70-dən artıq rəsmi müraciət etdiyim 30 deputatın biri belə bu bərdə Milli Məclisdəki müzakirələrdə danışmamışdır. Çox çətinliklə qəbulunda olduğum Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin böyük olmayan rəsmiləri və əlaqə saxladığım bəzi deputat köməkçiləri söhbət zamanı haradasa mənimlə razılaşır, lakin əhalinin ən həssas təbəqəsi -pensiyaçılara qarşı bu haqsızlığın aradan qaldırılmasının, guya, səlahiyyətləri xaricində olduğu və ya “2006-cı ilədək dürüst məlumatların olmaması” bəhanəsi ilə lazımsız, yayındırıcı “cavab”larla başlarından edirlər. Yalnız Milli Məclis aparatından aldığım - “bu məsələyə Milli Məclisin müvafiq Komitəsində baxıla bilər” cavablarına rəğmən, artıq 4 ildir ki, hələ də “baxılır”.

Bütün müraciətlərim sayğısızlıqla, qoyduğum suallara cavab verilmədən, təkliflərimə münasibət bildirilmədən, “cavab verildi” xatirinə qərəzli, məntiqsiz, standart yazılarla yola verilir. Böyük səlahiyyət sahiblərinin qəbuluna düşmək isə bilirsiniz ki, müşkül bir məsələdir.

Cənab Prezidentə etdiyim müraciətlər bərdə, görünür, məlumat çatdırılmır. Mən hesab edirəm ki, müraciətlərdə verdiyim təkliflərə sayğılı yanaşmaqla, hər il pensiyaların artımı zamanı öz dövlətimə müxtəlif strukturlarda, oxşar vəzifələrdə xidmət etmiş mütəxəssislərin pensiyalarında 5-10 dəfə və daha artıq, heç bir ölkədə olmayan fərqi azaltmaq olardı və “Əmək pensiyaları haqqında” Qanuna bəzi dəyişikliklər etməklə bu haqsızlıqlar aradan qaldırıla bilərdi!.

Hörmətli redaksiya!
Mən öz dövlətimə sədaqətimi 48 il fəaliyyətimlə sübut etmişəm və yenə o dövlətə sadıqəm! Lakin o dövlətin verdiyi səlahiyyətlərdən yararlan bir qrup məmur tərəfindən, mənim o dövlətə etdiyim 27 illik xidmətimi sıfırlayıb, o dövlətə olan inamımın, etibarımın məqsədlilə olaraq sarsılması ilə barişə bilmərəm və bu allahsızlığın aradan qaldırılması üçün ömrümün sonuna kimi çalışacağam! Odur ki, Sizdən xahiş edirəm, 5 dəqiqə özünüzmü mənim yerimə qoyaraq, hər ay mənim pensiya alanda söz-lə ifadə edə bilmədiyim hansı ağırı-acıları yaşadığımı təsəvvür edəsiniz və mənə empatiya ilə yanaşmaqla, bu sahədə ədalətin bərpası üçün hər hansı bacardığınız köməkliliyinizi əsirgəməyəsiz”.

Hazırladı: Jalə FAMILQIZI

Redaksiyada: Aidiyyəti qurumların mövqeyini dərc etməyə hazırıq.

Siyəzən sakinindən İnam Kərimova müraciət

Raman Sədrəddinov haqsız yerə həbs olunduğunu iddia edir

Siyəzən şəhəri, M.Füzai küçəsi, ev 39-da yaşayan Sədrəddinov Raman Nadir oğlu tərəfindən “Hurriyyet”in redaksiyasına şikayət məktubu daxil olub. Qəzetimiz vasitəsilə Ali Məhkəmənin sədri İnam Kərimova müraciət edən şikayətçinin məktubunu olduğu kimi dərc edirik:

“Hörmətli İnam Kərimov!
Məlumat üçün diqqətinizə çatdırmaq istəyirəm ki, Siyəzən Məhkəməsinin 2(059)-63/2021 və 8(059)-3/2024 nömrəli qətnamələrinə uyğun olaraq Siyəzən rayon İcra və Probasiya Şöbəsinin icraatında olan işə əsasən, cavabdehlər Sədrəddinov Raman Nadir oğlundan və Sədrəddinov Kamil Nadir oğlundan müştərək qaydada (hər birindən təqribən 6500 manat) zərərin əvəzi tutularaq, iddiaçı Məmmədov Vüqar Əzizulla oğluna ödənilməlidir.

Bildirmək istəyirəm ki, ailəliyem, himayəmdə yetkinlik yaşına çatmamış 2 məktəbli övladım birlikdə 4 nəfərdən ibarət ailə üzvüm var. Kirayədə yaşayaraq, işsizəm və ailədə işləyib gəlir gətirən və ya pensiya, müavinət alan yoxdur. Yalnız günümüz işlərdə işləməklə 15-20 manat, aylıq təqribən 450-500 manat civarında qeyri-sabit pul qazanmaqla, məktəbli övladlarımla təhsili və ailə üzvlərimin yaşaması üçün gündəlik ərzaq və ev-kirayə pulunu təmin

edirəm. Maddi imkanım çatdıqca aybaay müxtəlif məbləğlərdə ödənişlər edərək, sözügedən məhkəmə qətnaməsini də yerinə yetirirəm.

Onu da qeyd edirəm ki, mülkiyyətimdə heç bir əmlak yoxdur. Əks halda, satın borcumu birdəfəlik ödəyirdim.

Nəzərinizə çatdırıram ki, tələbkar Məmmədov Vüqar Əzizulla oğlunun adına Siyəzən rayon İcra və Probasiya Şöbəsinə açılmış hesab nömrəsinə müxtəlif məbləğlərdə, müştərək qaydada tərəfimizdən 1000 manat, 300 manat, 200 manat məbləğində ümumilikdə 2000 manatdan artıq vəsait ödənilib. Ödənişlər tələbkar Məmmədov Vüqar Əzizulla oğlu tərəfindən götürülmədən, aylardır İcra və Probasiya Şöbəsinin xəzinəsində qalmışdır.

Tərəfimizdən dəfələrlə rəsmi ərizələrlə Siyəzən rayon məhkəməsinə və rayon İcra və Probasiya Şöbəsinə müraciət olunaraq, sözügedən borcu birdəfəlik ödəməyə maddi imkanımın olmadığını bildirmişik. Xahiş etmişəm ki, həmin borcun hissə-hissə, ayda 100-150 manat civarında ödənilməsi üçün qərar qəbul edilsin. Əfsuslar olsun ki, Siyəzən Rayon Məhkəməsinin sədri Bəylər Ələkbərov hələ 8 yanvar 2019-cu ildən bizə qarşı öz qərəzli əməllərini davam etdirirək,

hər dəfə haqlı müraciətimizi təmin etməyərək, bu ana kimi, nəyin bahasına olursa-olsun bizdən intiqam almaq istəyir.

Bəylər Ələkbərovun diqtəsi altında Siyəzən rayon İcra və Probasiya Şöbəsinin icra məmuru Fərhadlı Tural Novruz oğlu 06.05.2025-ci il tarixində telefon vasitəsilə bizi Siyəzən rayon İcra və Probasiya Şöbəsinə çağıraraq, cavabdehlərə heç bir rəsmi xəbərdarlıq bildiriş məktubları göndərilmədiyi halda, öz tərtib etdiyi bir neçə sənədlərə oxumadan imza etdirdi. O, öz maddi marağına görə iddiaçı Məmmədov Vüqar Əzizulla oğlunun “sifarişi” ilə bəremizdə inzibati qanunsuz protokol tərtib edərək, bir icraatda birləşdirilən mülki işlə bağlı aybaay ödənişlər etməyimizə baxmayaraq, və-

fat etmiş 11 yaşlı ailə üzvümüm “40” mərasiminə 3 gün qalmış məhkəmənin qərarı ilə ədalətsiz olaraq məni 10 sutka həbs etdirdi. Məni Siyəzən rayon Polis Şöbəsinin müvəqqəti saxlanma yerində xəstə vəziyyətdə, demək olar ki, hər gün təcili yardımdan gələn həkimlərin göstərdiyi tibbi yardımla saxlayaraq, əzab-əziyyət verməmişlər.

Odur ki, yuxarıda qeyd olunan faktların nəzarətiniz altında tam, hərtərəfli və obyektiv yoxlanılaraq, qanunamüvafiq təcili və təsiri tədbirlərin görülməsini Sizdən rica edirəm.

Öncədən Sizə öz təşəkkürümü bildirirəm”.

Hazırladı: Jalə FAMILQIZI

Redaksiyadan: Yazıda adları qeyd olunan şəxslərin və qurumların mövqeyini dərc etməyə hazırıq.

Azərbaycanda vətəndaş cəmiyyəti varmı?

“Hürriyyət” qəzetinin 04.03.2015-ci il tarixli sayında müxbirin “Vətəndaş cəmiyyətinin” nə olduğu, Azərbaycanda bu məsələnin nə vəziyyətdə olması və onun perspektivləri barədə suallarını Konstitusiyə Araşdırmaları Fondunun rəhbəri Əliməmməd Nuriyevin cavablandırdığı müsahibəsinə rast gəldim. Müsahibədə müxbir istər dövlətçiliyimiz, istər də millətimizlə yanaşı, bütövlükdə Azərbaycan vətəndaşlarının taleyüklü məsələləri haqqında suallar qoyur. Ə.Nuriyev Azərbaycanda “Vətəndaş cəmiyyətinin” bu günkü durumu, inkişafı və inkişaf şərtləri barədə, “oxunu atıb, yayını gizlədən” üstüörtülü, qeyri-müəyyən, bəzən də, reallığı malalayaraq üstünü örtmək cəhdləri olan cavabları, məni bu müsahibə ilə əlaqədar “pisi-pis yaxşını-yaxşı, düzü-hamvar” qaydasında fikirlərimi oxucular ilə bölüşməyə vadar etdi.

“Yarımçıq həqiqət ağ yalandan təhlükəlidir”

Türk atalar sözlərindən

Müsahibə müxbirin ona verdiyi suallar kimi gündə yazılan, lakin sual kimi deyil, “Vətəndaş cəmiyyəti” anlayışının məzmunu kimi ortaya qoyulub, bu barədə müxbirin öz təsəvvürünü ifadə edən girişlə başlayır.

“Hər bir dövlətin inkişafında vətəndaş cəmiyyətinin özünəməxsus rolu vardır. “Vətəndaş cəmiyyəti” dedikdə dövlət və kommersiya fəaliyyətinə nisbətən müstəqil olan ayrı-ayrı fərdlərin və qrupların öz maraqları və dəyərlər naminə əməkdaşlıq etdiyi ictimai sfera nəzərdə tutulur. Yeni vətəndaşların öz şəxsi təşəbbüskanlıqları ilə yaratdıqları qeyri-dövlət müəssisələri, icarə kollektivləri, aksioner təşkilatlar, korporasiyalar və digər könüllü ictimai birliklər nəzərdə tutulur”.

Müxbirin, - “Əliməmməd bəy, ilk olaraq Azərbaycanda vətəndaş cəmiyyətinin fəaliyyəti, mövcud durumu haqda fikirlərinizi bilmək istərdik”, - sualına o, belə cavab verir. “Doğrudan da çox maraqlı sualdır. Belə desək, “Azərbaycanda vətəndaş cəmiyyəti hardan gəlir və hara gedir?” “Vətəndaş cəmiyyəti” anlayışı çox vaxt rəsmi qurumların hüzurunda bu cür düşünülür, deyirlər ki, QHT-lər, media, müxtəlif ictimai birliklər. Amma əslində bu, sadəcə qurumlardan ibarət deyil. Vətəndaş cəmiyyəti bizim gündəlik həyatımıza necə təsir edir, biz bir-birimizlə necə münasibət qururuq, dövlətlə olan əlaqəmiz necə formalaşır və s. bütün bunlar vətəndaş cəmiyyətinin əsas göstəriciləridir. Azərbaycanda vətəndaş cəmiyyətinin formalaşması uzun və müəkkəb bir prosesdir. Bizim tariximizdə güclü dövlətçilik ənənəsi var. Bu, həm müsbət tərəfdir, həm də müəyyən çətinliklər yaradır. Dövlətin həmişə dominant olması insanların fərdi təşəbbüsünə yer açmaqla çətinlik çəkəsinə səbəb olur. Yeni bizdə ənənəvi olaraq problemlərin həlli üçün daha çox

dövlətdən gözləmək vərdisi var. Deyirik ki, hər şeyi dövlət həll etsin. Bu isə vətəndaş cəmiyyətinin inkişafına mane olur.

Bu gün Azərbaycanda vətəndaş cəmiyyəti müxtəlif çağırışlarla üzləşir. QHT-lər və media, digər ictimai qurumlar fəaliyyət göstərsə də, hələ geniş kütlələrin prosesdə aktiv, fəal iştirakı hiss olunmur. İnsan hüquqlarını müdafiə etməkdə, ictimai maraqlarla bağlı müzakirələrə qoşulmaqda bir az ehtiyatlı davranırlar, belə desək, çəkinirlər.

Halbuki, ictimai maraqların qorunması - bütövlükdə cəmiyyətdə mövcud olan problemlərin aşkar edilməsi və problemin həllinə uyğun təkliflərin verilməsi ilə nəticələnir. Bu da dövlətin vətəndaş mərkəzli siyasətinin formalaşmasına böyük dəstək verir. Əlbəttə, bu bir tərəfdən tarixi faktorlarla bağlıdır, digər tərəfdən, gündəlik qayğıların çoxluğu da buna təsir göstərir.

Bəzən vətəndaş cəmiyyəti xaricdən maliyyələşən təşkilatlarla və ya dövlətdən asılı olan ünsürlərlə assosiasiya olunur. Bizdə ya deyirlər ki, vətəndaş cəmiyyəti xaricdən maliyyələşir, ya da dövlətdən tam asılı vəziyyətdədir. Ancaq ideal vətəndaş cəmiyyəti nə dövlətin tam nəzarətində, nə də xarici təsirlərlə bağlı olmamalıdır. Çünki bunun yeganə məqsədi cəmiyyətdə mövcud olan problemləri aşkar etmək, təqdim etmək, şəffaflıq və nəzarətin, belə deyək, geniş miqyasda təcəssüm etməsinə dəstək verməkdir. Yeni vətəndaş cəmiyyəti bütövlükdə cəmiyyətin içindən doğmalı, insanların öz həyatlarına təsir etmək istəyindən qaynaqlanmalıdır. Yeni biz öz həyatımızı necə dəyişmək istəyirik? Gələcəyə baxışımız nədən ibarətdir? Nəyi dəyişə bilərik?..”

Ə.Nuriyev vətəndaş cəmiyyətinin təkəcə QHT, media, ictimai qurumlardan ibarət olmadığını deyərək bir qədər haqlıdır. Ona görə BİR QƏDƏR yazıram ki, bu dövlət məmurlarının, realıqları, onların mahiyyətini təşkil edən amillərdən ayıraraq gözdən keçirərək, məsələni populist şəkildə izah edir, məsələnin mahiyyətini cəmiyyətin nəzərindən gizlətməklə kimlərəse yarımağın ən geniş yayılan üsuludur. O da, özünün qeyd etdiyi kimi, dövlətin maliyyələşdirdiyi və dövlətdən tam asılı

olan bir qurumun nümayəndəsi olaraq məhz bu üsuldən istifadə etməyə məhkumdur. Bütün müsahibə boyu həqiqətin ən ümumi, lakin onun əsaslarına deyil, nəticələrinə işarə etməklə, ictimai nəzəri ölkədə “vətəndaş cəmiyyəti” məsələsinin bu dərəcədə bərbad vəziyyətdə olmasının səbəbi, günahkarı kimi, əslində heç bir günah sahibi deyil, ancaq zərərçəkən qismində, durumunda olan vətəndaşlara yönəldir. Bu da onun bu sahədə istedadlı və təcrübəli bir kadr olmasını sübut edir.

Lakin mən onun neinki, biliyinin, savadının dərinliyinə, hətta, onu şəxsən tanımadığımdan həqiqəti bildiyi halda qəsdən gizlətdiyini və yaxud onun bu sahədə savadının elə bu səviyyədə olduğundan bu üsula əl atdığını deyərək, iddia edə bilmirəm. Ancaq bu məsələnin əsas amillərini və həqiqi durumunu oxucuya izah edəcəyəm. Çünki bu məsələ bütün dünya millətləri, dövlətləri, o cümlədən Azərbaycan da daxil olmaqla, bütün türk dövlətləri və milləti, eləcə də sadəcə vətəndaşlarla birlikdə hakimiyyət piramidasında qərarlaşan bütün dövlət məmurları üçün taleyüklü məsələnin bilavasitə çox önəmli bir hissəsidir.

Hər hansı bir cəmiyyətdə “vətəndaş cəmiyyətinin” durumu haqqında nəse danışmaq üçün, ilk növbədə o ölkədə sözün bitkin mənasında vətəndaş toplumu mövcud olmalıdır. İbtidai-icma quruluşu dağılıb, fərdi quldarlıq quruluşu yarandığı dövrlərdə, bu fərdi quldarlıq dövrlərində hakimiyyət piramidasında qərarlaşan dövlət məmurları, qul sahibləri, azad vətəndaşlar və qullar mövcud olmuşdur. Bu dövlətlərin başında duran rəhbərləri və dövlət piramidasında qərarlaşan məmurlar, qul sahibləri və azad vətəndaşlar bu dövlətlərdə qəbul edilən qanunlar çərçivəsində vətəndaş hüquqlarına malik olmuşlar. Ölkədə mövcud olan qullar isə heç bir vətəndaş hüquqlarına sahib olmamışdır. Belə ki, onlar əşya, ev heyvanı statusunda, sahiblik hüququ ilə fərdi qul sahibinə mənsub olmuşlar.

Quldarlıq quruluşu dağılıb, feodalizm quruluşu yaranan bezi ölkələrdə qullar, onlara mövcudluqlarını təmin etməyə şəxsi təsərrüfat yaratmaq üçün kiçik torpaq sahələri verilməklə, bezi ölkələrdə isə torpaq

verilməyərək, özləri inzibati cəhətdən azad edilərsə də, onlara gəlir gətirən kapitalları (mülkiyyəti) olmadıqından, özlərinin və ailələrinin mövcudluğunu maddi cəhətdən təmin etmək üçün yeganə malik olduqları vasitə olan şəxsi iş qüvvəsinin 3/5 hissəsi feodala məxsus olduğundan əlindən, ayağından qandalı, buxovu açılan quldan, dövlətin inzibati qanunları ilə qandallanıb, buxovlanan qula, yeni təhkimliyə çevrilmişdir. İnsanların bu kateqoriyası fəlen vətəndaş hesab edilib, real vətəndaşlıq hüququ olmadan, təhkimlisi olduğu feodal tərəfindən təhkimli hüququ ilə başqa feodala verilmiş, icarə münasibətlərinin obyektinə belə olmuşlar. Müharibə dövründə isə hərbi işə yarananlar yerli feodal tərəfindən mərkəzi dövlətə başçılıq edən feodala qarşılığı ödənilmədən hərbi qüvvə olaraq təhvil verilmişdir.

Kapitalizm quruluşu meydana gəldikdən sonra təhkimlərin özü şəxsən və əməyi də inzibati cəhətdən azadlıq əldə edərək faşizm anlayışının qatı formalarını ehtiva edən mütləqiyyət despotizmindən, yeni öz əməyini tətbiq edərək, əməyinin nəticəsinin 3/5 hissəsini feodala verməkdən xilas olsa da, feodalın ona istifadə etməyə verdiyi torpağı itirərək, özünü və ailəsini maddi cəhətdən və mənzillə təmin etmək üçün öz əməyinə müştəri tapmağın ümüdünə qalır. Özünün və ailəsinin mövcudluğunu təmin etmək üçün ona gəlir gətirən kapitalı olmayıb, proletara çevrilən vətəndaş, “yağışdan çıxıb, yağmura düşür”. Yeni özünün və ailəsinin aclıqdan ölüm təhlükəsi qarşısında, öz əməyini kapital sahiblərinə dəyər-dəyməzinə satmağa məcbur olmaqla, inzibati despotizmdən heç də geri qalmayan faşizm növü olan “kapital despotizminin” əsarətinə düşərək, daha incə, lakin daha vəhşi istismara məruz qalmış olur. Bununla belə, ölkə əhalisinin çoxluğunu təşkil edən mülkiyyətsiz vətəndaşlar “kapital despotizmi” tuğyan etdikdə, xüsusilə işsizliyin çoxalması, qiymətlərin həddən artıq artması və s. sosial problemlərin insanların dözülmə həddini keçdiyi zaman, özlərinin inzibati vətəndaş azadlıqlarından və hüquqlarından istifadə etməklə, dinc etiraz aktları, piket, nümayiş, tətil və s. üsulları ilə “kapital despotizminə” müqavimət göstərirlər. Lakin kapitalist dövlətin “Kapital despotizminin qorunmasına hesablanmış Konstitusiyası bu proseslərin kapitalın mənafeyi çərçivəsindən çıxacaq andan, dövlətə vətəndaşların dinc etirazını yatırmaq üçün dövlətin kobud zor tətbiq etməsinə icazə verdiyindən, dövlətin zor mexanizmi bu prosesləri kapitalın maraqları çərçivəsinə qaytarır. Yeni kapitalizm quruluşunda mövcud olan vətəndaş cəmiyyətinin durumu, fəaliyyət forması, çərçivəsi bu hədlər daxilində çox sərt şəkildə çərçivələnmiş haldadır.

Ə.Nuriyev “Azərbaycanda vətəndaş cəmiyyətinin formalaşması uzun və müəkkəb prosesdir. Bizim tariximizdə güclü dövlətçilik ənənəsi var”, - dedikdə, əslində do-

layısıyla Azərbaycanda vətəndaş cəmiyyətinin mövcud olmaması və onun yaranaraq formalaşması üçün mövcud “inzibati despotizmdən” yaxa qurtararaq, ölkədə normal dövlət quruluşunun yaradılması üçün cəmiyyətimizin uzun və müəkkəb proseslərdən keçməli olacağını deyir. Tarixə az-çox bələd olan hər bir Azərbaycan vətəndaşı bilir ki, ölkəmiz tarixin fərdi quldarlıq, fərdi feodalizm quruluşlarından, XX əsrin əvvəllərində ölkədə yeni formalaşmaqda olan kapitalizm quruluşuna 1920-ci ildə rus bolşevizmi son qoyduqdan bəri isə 1992-ci ilə qədər sosializm adı ilə “Dövlət quldarlığı” və “Dövlət feodalizmi” quruluşlarından keçərək, son otuz bir il ərzində də bu cür idarə edilən “təyfa quldarlığı” quruluşunun Ə.Nuriyevin “güclü dövlət” ənənəsi adlandırıldığı “inzibati və iqtisadi despotizminin” əsarəti altındaydıq... Əslində hər bir ölkədə vətəndaş cəmiyyətinin formalaşmasını “güclü dövlət” deyil, mürtəcə, ədalətsiz dövlət-vətəndaş münasibətlərinə əsaslanan despotik dövlət əngəlləyərək, buna imkan vermir. Güclü və inkişaf etmiş vətəndaş cəmiyyətinə arxalanmayan dövlət, o cümlədən Azərbaycan və digər türk respublikaları kimi kiçik despotik dövlətlər, nə inkişaf edə, nə də güclü dövlət ola bilməz. O ancaq müəyyən dövrə və həddə qədər öz vətəndaşlarına münasibətdə güclü və amansız ola bilər. Böyük və güclü dövlətlərin belə cırdan, despot dövlətlərin hakimiyyətlərini devirərək, hakimiyyəti məhv, əhalisini isə əsarətə almaq üçün ən arzuolunan şərt, ölkədə despotik rejimin və ondan narazı olan, ona nifrət edən kütlənin mövcud olmasıdır. Sion müdriklərinin protokolunda yazılmışdır ki, - “Entiyacın və bu ehtiyacdən doğan nifrətin köməyi ilə biz kütlələri hərəkətə gətirir və onların əli ilə yolumuza əngəl olanları əzirik”.

Əslində, Ə.Nuriyev bu mövzuda müsahibə verməkdən öncə Azərbaycan Konstitusiyasının VII maddəsinin III bəndinə baxaraq, vətəndaşın hüquqi statusunun nədən ibarət olduğunu müəyyən etməli idi. Çünki Konstitusiyanın bu maddəsinin III bəndi ilə istisna edilmədən ölkənin dövlət piramidasında qərarlaşan, vətəndaşının hüquqları da daxil olmaqla, bütün vətəndaşların vətəndaş və ictimai hüquqları, sahiblik hüququ ilə bir nəfərin mülkiyyətinə, hüquqi terminlə ifadə olunan hakimiyyətinə verilir. Məhz bu, bütün ölkə vətəndaşlarını prezidentin cəzasız əşya, ev heyvanı, qul statusunu təsbit edərək rəsmiləşdirir. Dövlət piramidasında qərarlaşan qul statuslu məmurların vətəndaşlardan yeganə fərqi dövlət piramidasında qərarlaşmayan qulların qul olaraq idarə edilməsinə, onları istismar etmək, cəzalandırmaq, qarət etmək, təbiətən bu qul ordusuna məxsus olan ərazinin təbii sərvətlərini talan edərək, ölkənin yeganə mülkiyyət sahibinə təhvil verməsi prosesinə zəruri olan hüquq və səlahiyyətlərin müvəqqəti olaraq onlara transfer edilməsidir. Qullardan ibarət məmur ordusunun sırası qullardan digər bir fərqi də var ki, bu da onların qarət və talan etdikləri sərvətlərin 5-10 faizinin onlara əmək haqqından əlavə, mükafat olaraq verilməsidir.

(Ardı var)

Şapur QASIMI

Şanlı tariximizə adını yazan qəhrəman

Şəhid baş leytenant Əmrax
Hüseynlinin döyüş yolu...

44 günlük haqq
savaşımız zəfər ta-
riximizin ən şanlı
səhifəsidir. Çünki
qeyrətli Vətən öv-
ladlarının qanı ba-
hasına 30 il düş-
mən tapdığında
olan müqəddəs
yurd yerimiz- Qara-
bağımız azadlığa
qovuşdu. Azərbaycanın, eləcə dünya

hərb tarixinə qızıl həflərlə yazılan bu zəfər bizim həqiqətən qəhrəman xalq olduğumuzu bir daha göstərdi. Ölümü ilə torpağı Vətən edən minlərlə qəhrəman oğlanlardan biri də Əmrax Hüseynli. Adı milyonların dilində qəhrəmanlıq dastanına dönən, millətin başını göylərə ucaldan, özündən sonrakı nəsillərə zaman-zaman örnək olan, bizlərə Vətəni, torpağı, milləti necə sevməyi öyrədən Əmrax Hüseynli həm də ölümündən sonra "Vətən uğrunda", "İgidliyə görə", Cəbrayılın, Qubadlının, Kəlbəcərin, Xocavəndin azadlığı uğrunda medallara layiq görülüb.

İndi bütün Azərbaycan xalqının fəxri olan Əmrax Namiq oğlu Hüseynli 12 oktyabr 1994-cü ildə Cəlilabad rayonunda dünyaya göz açıb. Vətənin çətin günündə hərbiçi olmaq arzusu onu 2010-cı ildə Cəmişid Naxçıvanski adına hərbi liseyə aparıb. Bir çox idman növlərində qazandığı uğurları da ona yaxşı hörmət qazandırıb. Buranı yüksək səviyyədə başa vurduqdan sonra 2013-2017-ci illərdə Heydər Əliyev adına Azərbaycan Ali Hərbi Məktəbində təhsil alıb. Oranı "Taktiki kəşfiyyat qoşunları komandiri" ixtisası üzrə leytenant hərbi rütbəsində bitirib. Seçdiyi peşəyə daha mükəmməl bələd olmaqdan ötrü Xüsusi Təyinatlı Qüvvələrin "Təməl komanda" kurslarını keçib.

Xüsusi Təyinatlı Qüvvələrdə xidmətə başlayan Əmrax Hüseynli layiqli bir övlad kimi Vətən qarşısında borcunu şərəflə yerinə yetirməklə həm də digərlərdən qisas almaq üçün meqam axtarıb. Hərbi təlimlərdə fəal olub, mükəmməl öyrənib ki, müharibə meydanında mənfur düşməne öz sözünü deyə bilsin...

İkinci Qarabağ müharibəsi başlanan gün Əmrax Hüseynli "Təki Vətən yaşasın!"-deyib ən qaynar nöqtələrdə döyüşə girib. Bütün varlığı ilə bağlı olduğu doğma Azərbaycana məhəbbəti sayəsində neçə-neçə ağır sınaqlardan zəfərlə çıxıb.

Murov zirvəsi, Cəbrayıl, Füzuli rayonlarının düşmən işğalından azad edilməsi uğrunda gedən haqq savaşımızda yağışa qan qusdurub. 7 oktyabr tarixində Xocavəndə gedən şiddətli müharibədə yanında mermi partlaması nəticəsində ağır yaralanıb. 4 gün hospitalda qaldıqdan sonra yeni də yaralı halda silahdaşlarının yanına qayıdıb. 26 oktyabrda Xocalı rayonunda Çanaqqı kəndi uğrunda gedən döyüşlər zamanı qəhrəmancasına şəhid olub, millətin başını göylərə ucaldıb. Vətənimizin qəhrəmanlıq tarixinə daha bir igidin adı yazılır.

Zəfər ORUCOĞLU

Yeri ürəklər olan Naib

Masallı rayonunun Mahmudavar kəndində boya-başa çatan Naib Akif oğlu Qasimov Vətən müharibəsində Azərbaycanın qəhrəmanı və igid oğlanlardan bir olaraq yağışa qan qusdurub. Döyüş meydanında 23 yaşında şəhadətə qovuşmaqla mənən əbədi yaşamaq üçün milyonların üreyinə köçüb. Naibin qısa, olduqca şərəfli ömür yolu Vətəninə, torpağına əsl sevgi nümunəsidir.

Azərbaycan Silahlı Qüvvələrinin çavuşu, adı dillərdə dastana dönən şəhid Naib Qasimov 2004-2014-cü illərdə doğma kənd məktəbində təhsil alıb. 2015-2017-ci illərdə Azərbaycan Silahlı Qüvvələrinin "N" sayılı hərbi hissəsində müddətli həqiqi xidmət edib. Son dərəcə mərd, cəsur, ağıllı bir gənc olaraq zabıt və əsgərlərin sevimlisinə çevrilib. Vətən, torpaq sevgisi ilə qəlbi döyünən Naib həmin dövrdə bir neçə dəfə nümunəvi hərbi xidmətinə görə fəxri fərmanlarla təltif olunub.

Üzəg əsgərlik həyatını başa vurandan sonra könüllü olaraq ordu sıralarında qalıb. 3 aylıq hazırlıq kursu keçib çavuş rütbəsində hərbi qulluqçu kimi Azərbaycan Ordusunun Xüsusi Təyinatlı Qüvvələrinin "N" sayılı hissəsində xidmətinə davam etməklə hər an erməni digərlərdən qisas almaq üçün meqam axtarıb. Vətən torpağının hər qarışı uğrunda döyüşə hazır olan Naib 2016-cı ilin aprelində Lələ təpə uğrunda və 2020-ci ildə Tovuz vuruşunda yağışa öz yerini göstərə bilib. Bütün bunlara görə "Azərbaycan Ordusunun 100 illiyi" yubiley medalına layiq görülüb. Və bir daha Naib Qasimov Vətən torpaqların son

qarışının yağı tapdığından azad olunacağı günədek döyüşəcəyinə and içib.

Vətən müharibəsi başlanan gündən Naib kəşfiyyatçı kimi həmişə öndə gedib, könüllü ən qaynar nöqtələrdə düşmənlə vuruşub. Göstərdiyi hünər, şücaəti dillərdən düşməyib, eləcə düşməne vurduğu sarsıdıcı zərbələrin sayı bilinməyib. Məhz buna görə də elə döyüş səngərində baş çavuş rütbəsinə layiq görüldü. Döyüş igidliyinə görə fərqlənən baş çavuş 5 oktyabr 2020-ci il tarixində Cəbrayıl rayonunun bir neçə kəndinin azadlığı uğrunda tarix yazıb. Qaldı ki, Şəhid yoldaşlarını ağır müharibə meydanından çıxararkən başından aldığı qəlpə yarısından özü də şəhid olub. Oktyabrın 6-da doğulub boya-başa

çatdığı Mahmudavar kəndində böyük izdihamla son mənzilə yola salınıb.

Axırda onu da bildirək ki, baş çavuş Qasimov ölümündən sonra "Vətən uğrunda", "Hərbi xidmətlərə görə" və digər medallar ilə təltif edilib. Bəli, Naib Qasimov qısa bir ömür yaşadı, lakin müqəddəs amal- Vətən, millət yolunda canını qurban verməklə əbədiyyətə qovuşdu. Onun adını eşidəndə hər bir azərbaycanlı qürur hissi duyur. Qəhrəmanlığı sahəsində zəfər tariximizdə özünəməxsus iz qoyan Vətən sevdalısının 28 yaşı tamam oldu. Böyük sevgi, ehtiramla masallılar onun məzarını ziyarət edib, üstünə təzə güllərdən çələng hördülər.

Zəfər ORUCOĞLU

18 yaşlı ölməz qəhrəman

Şəhid Səyyad Ağahüseynli dövlət tərəfindən "Vətən uğrunda", "Cəsur döyüşçü", Cəbrayılın və Qubadlının azadlığına görə medallara layiq görülüb

Səyyad Əliyar oğlu Ağahüseynli 44 günlük haqq savaşımız başlayanda ömrünün 18-ci ilini təzə yola salmışdı. Qaldı ki, Vətəninə ürəkdən bağlandığı üçün özünü ona fəda etməyi bacardı. Müharibə meydanında göstərdiyi misilsiz rəşadətli ilə tarixin səhifəsində şərəfli bir yer tutdu. Cəlilabad rayonunun Qarazəncir kəndində dünyaya göz açmış şəhid Səyyadın adı indi bütün Azərbaycan xalqının dilində qəhrəmanlıq simvolu kimi səslənir. Onun şərəfli həyat yolu gələcək nəsillər də örnək olacaqdır.

Canında, qanında Vətən məhəbbəti, xalq sevgisi olan Səyyad Ağahüseynlini yağı düşmənin Qarabağımıza ədalətsiz təcavüzü çox narahət edib. Elə orta təhsildən sonra bir başa ordu sıralarına getməkdə birinci meqədi digərlərdən layiqincə qisas almaq olub. Cəbhə bölgəsində etdiyi nümunəvi xidməti ilə qısa zaman kəsiyində zabıtların, əsgərlərin gözündə ucalıb. Eləcə hərbi təlimlərdə verilən tapşırıqları uğurla yerinə yetirməyi bir daha göstərmiş ki, o, adına can dediği Azərbaycanın hər qarış torpağı uğrunda canından-qanından keçməyə hazırdır.

Vətən müharibəsi başlanan andan vədinə sadıq qalan Azərbaycan Ordusunun

əsgəri olan Səyyad Ağahüseynli çəkinmədən, qorxmadan birincilər sırasında odun-alovun içinə girib. Qartal tək digərlərin üstünə şığıyan igid döyüşçü çiyin-çiyinə vuruşan əsgərlərlə onların atəş nöqtəsini susdurub və çoxlu sayda canlı qüvvəsini məhv edib, hərbi texnikasını sıradan çıxarıb.

Qazanılan ilk zəfər döyüş meydanında düşməni tam qırmaqdan ötrü Səyyadın qollarına yeni güc gətirib. O, hər dəfə savaş meydanına girəndə 30 il əsir düşən Vətən torpaqlarında dalğalanan üçrəngli bayraqların sayı da artıb. Beləcə saat-saat öz layiqli cavabını alan düşmən ağır məğlubiyyət qarşısında qalıb.

Sinəsini yanar od edib yağıının bağırını çatladan qəhrəman Vətən sevdalısı Qubadlının azadlığı uğrunda gedən şiddətli müharibə meydanında şəxsi rəşadət göstərmiş. Adəti üzrə yenə də öndə olmaqla digərlərə göz açmaq belə imkan verməyib. Düşməne qan qusdurub üreyincə qisas alan Səyyad Ağahüseynli 20 oktyabr 2020-ci ildə şəhidlik zirvəsinə ucalıb.

Doğulub boy-başa çatan Qarazəncir kəndində dəfn edilən şəhid Səyyad Ağahüseynli dövlət tərəfindən "Vətən uğrunda", "Cəsur döyüşçü", Cəbrayılın və Qubadlının azadlığına görə medallara layiq görülüb.

Səyyad Ağahüseynli öz şərəfli ölümü ilə bir daha sübut etdi ki, torpaq onun yolunda şəhid olmağı bacaran oğulların çiyinlərində Vətən olur.

Zəfər ORUCOĞLU

Suqovuşan döyüşlərinin cəsur əsgəri

Vətəninə ürəkdən bağlanan Tofiq Ağaquliyev elə onun yolunda canını fəda edib. 30 il düşmən tapdığında olan Qarabağımızın azadlığı uğrunda şəhidlik zirvəsinə ucalaraq adını tarixə yazıb. İndi aramızda olmasa da, Tofiqin adı çəkiləndə bütün Azərbaycan xalqı onunla qürur hissi duyur və zaman-zaman da millətin fəxri olaraq ürəklərdə yaşayacaq.

2000-ci ildə Cəlilabad şəhərində işıqlı dünyaya gələn Tofiq Rafiq oğlu Azərbaycanın hər qarış torpağını canından artıq sevirdi. 44 günlük haqq savaşımızda bir daha bu ilahi sevgi ilə sübut etdi ki, Vətəndən, torpaqdan müqəddəs heç nə yoxdur. Uşaqlıqdan üreyində bəslədiyi bu müqəddəslik naminə son

damla qanına qədər döyüşdü. Elə Tofiq 2019-cu ildə Azərbaycan Silahlı Qüvvələrinin sıralarında müddətli həqiqi hərbi xidmətə belə amalla yola düşüb. Yaşının çərçivəsinə sığmayan qəhrəmanlıqla arzusunə çatıb. Sinəsini Vətənə siper edəndə ömrünün 20-ci ilini yaşayırdı Tofiq. Bir anın içində qəhrəmana çevrilən zəfər şəhidimizin həyat yolu Vətənə, torpağa sonsuz məhəbbət mücəssəməsinə döndü, gələn nəsillərə örnək oldu...

Azərbaycan Ordusunun əsgəri Tofiq Ağaquliyev İkinci Qarabağ müharibəsi başlanan kimi düşmənlə savaş girib. İlk gündən oktyabrın 28-dək min əzab-əziyyəti, odlulovlu yollar keçib. İşimiz haqq olduğuna görə qələbəyə böyük ümid bəsləyib, ən gərgin

nöqtələrdə döyüşüb, ölümün gözüne dik baxa-baxa yağışa qan qusdurub. Ən əsas döyüşdən-döyüşə Tofiqin məhv etdiyi erməni digərlərin sayı bilinməyib.

Tofiqin son savaşı Suqovuşanda olub. Qeyri-bərabər müharibə meydanında axırıncı gülləsini də düşmənin başına çaxıb. Vətənin, millətin xoşbəxt gələcəyi üçün çəkinmədən canını qurban verib. Tarixə yazılan hünər sahibi olmaqla əbədlilik qazanıb.

"Təki Vətən yaşasın"-deyib üreyi dayanan Tofiq Ağaquliyev dövlət tərəfindən "Vətən uğrunda", Suqovuşanın azadlığına görə medallarla təltif olunub.

Zəfər ORUCOĞLU

Salyan rayon sakinləri Babayev Tofiq Babacan oğlu və Dadaşov Fazil Ağababa oğlu tərəfindən "Hürriyyət" in redaksiyasına şikayət məktubu daxil olub. Keçmiş məktəb direktorunun fəaliyyətindən narazılıq edən şikayətçilərin məktubunu olduğu kimi dərc edirik:

"Yazıb sizə bildirirəm ki, Elvin Yadulla oğlu Dadaşlı 2022-2024-cü illərdə Salyan rayonu, Qaraçala qəsəbəsi, Arxarası kənd ümumi orta məktəbində, 28.08.2024-cü il tarixində isə Salyan rayonu, Kərimbəyli kəndi, Həsən Şahbazov adına tam orta məktəbində direktor vəzifəsində işləməyə başlamışdır. 07.04.2025-ci il tarixində isə işdən azad edilmişdir.

E.Dadaşlı hər iki məktəbdə işlədiyi müddətdə ciddi nöqsanlara yol vermişdir. Bununla əlaqədar Respublika Prokrorluğuna, Korrupsiya İdarəsinə, Prezidentə, Birinci vitse-prezidentə, Təhsil Nazirliyinə edilən şikayətlərdən sonra Azərbaycan Respublikasının Baş Prokroru yanında Korrupsiyaya qarşı Mübarizə Baş İdarəsinin "qaynar xətti"nə daxil olmuş müraciətimizə "Vətəndaşların müraciətləri haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanunun tələblərinə müvafiq olaraq baxılmış və ümumtəhsil müəssisəsinə aid tədris pedoqoji sənədlərin aparılması və saxlanması haqqında məlumatın tələblərinin kobudcasına pozulması müəyyən edilmişdir. Həmin nöqsanlara görə, Şirvan-Salyan Regional Təhsil İdarəsi tərəfindən müvafiq tədbirlər görülmüş və o, 07.04.2025-ci il tarixində Kərimbəyli kənd tam orta məktəbindən azad edilərək, əmək müqaviləsinə xitam verilmişdir.

Əfsuslar olsun ki, Elvin Dadaşlının işdən azad edilməsini Şirvan-Salyan Regional Təhsil İdarəsi "direktorun öz ərizəsi", "öz təşəbbüsü ilə işdən azad edilməsi" kimi göstərmişdir. Bu cür göstərilməsi Elvin Dadaşlı Qaraçala qəsəbəsi, Arxarası kənd ümumi orta məktəbində direktor işləyərkən Şirvan-Salyan Regional İdarəsinin sabiq müdiri Sənan Mənsimli ilə dostluq əlaqələrinin ən yüksək səviyyədə olmasından irəli gəlir. Sənan Mənsimli hal-hazırda Qarabağ Regional Təhsil İdarəsinə rəhbərlik etsə də, həm də Şirvan-Salyan Regional İdarəsinə öz dostları Hüseyn Hüseynli, Müşviq Dadaşov və digər həmyerlilərini yerləşdirməklə, oranı da idarə edir.

Elvin Dadaşlını Kərimbəyli kənd orta məktəbindən işdən azad edildikdən sonra, Sənan Mənsimli onu da öz yanına apararaq, Ağdam rayon sektorunda ona iş vermişdir. Sual olunur: Salyan rayonu, Qaraçala qəsəbəsi, Arxarası kənd

Kemiş məktəb direktoru haqda şok ittihamlar

Elvin Dadaşlı çoxsaylı qanun pozuntusuna yol verməkdə ittiham olunur

ümumi orta və Kərimbəyli tam orta məktəbindən kobud nöqsanlarla işdən azad edilmiş Elvin Dadaşlını Sənan Mənsimli nə məqsədlə məhz Qarabağ Regional Təhsil İdarəsinə aparmış və işlə təmin etmişdir? Hansı bağlardır ki, Elvinlə Sənan Mənsimlinin əlaqələrini birləşdirir?

Elvin Dadaşlının iki məktəbdə qanunsuz hərəkətləri barədə Azərbaycan Respublikası Prokrorluğuna, Birinci vitse-prezidentə, Təhsil Nazirliyinə və digər təşkilatlara yazılan şikayətlərlə əlaqədar Salyan Prokrorluğunun böyük müstəntiqi, II dərəcəli hüquqşünas Yaqubov Amil Fərhad oğlu tərəfindən araşdırma aparmışdır. Bildiririk ki, Amil Yaqubov araşdırmanın tam, hərtərəfli və şəffaf aparıldığını qeyd etsə də, ərizədə göstərilən bəzi ciddi nöqsanların üzərindən səthi keçməklə araşdırma həyata keçirilmişdir. Belə ki, şikayət ərizəsindən sonra məktəbin direktoru Elvin Dadaşlı Salyan Rayon Prokrorluğuna çağırılmış və ondan, eləcə də Elvin Dadaşlıya yaxın müəllimlərdən izahatlar alınmışdır. Fazil və Bəhruz müəllimin dediklərinə məhəl qoyulmamış və qeyd olunan nöqsanlar açılmamış qalmışdır.

Ərizədə göstərilən nöqsanlar məktəbdə araşdırılma aparılmadan, bəzi müəllimləri prokrorluğa dəvət etməklə araşdırılmışdır. Məsələn, Elvin

Dadaşlı Arxarası məktəbinin direktoru vəzifəsində çalışan zaman VI sinif şagirdi olan oğlu 15 sentyabr 2024 cü il tarixindən 3 mart 2025-ci il tarixinə

dərs saatına görə pul verməyib. Ancaq Arzu Əliyeva səs yazısında deyir ki, "mənə verəcəyi əlavə dərs saatına görə Elvin Dadaşlıya 700 manat pul

Salyan prokrorluğuna çağırılan Arzu Əliyeva öz izahatında yazır ki, hal-hazırda Salyan rayonu, Çadırılı kənd ümumi orta məktəbində direktor işləyir, arxarası məktəbində işlədiyi dövrdə Elvin Dadaşlıya əlavə dərs saatına görə pul verməyib. Ancaq Arzu Əliyeva səs yazısında deyir ki, "mənə verəcəyi əlavə dərs saatına görə Elvin Dadaşlıya 700 manat pul verəcəm..."

kimi həmin məktəbdə jurnalda adı olub, özü isə məktəbə gəlməyib. Bunun üçün də müəllimlər ona qiymət yazmayıblar. Elvin Dadaşlı Kərimbəyli məktəbinə keçəndən sonra, 2025-ci il martın əvvəlindən onu Kərimbəyli məktəbinə yerləşmə etmiş və 1 ay sonra isə Xalac kənd orta məktəbinə keçirmişdir. Elvin izahatında yazır ki, yerləşmə açılmadığı üçün onu müvəqqəti olaraq Kərimbəyli məktəbinə gətirib. Bəs, hansı əsasla yerləşmə təsdiqlənməmiş oğlunu Kərimbəyli məktəbinə gətirib? Bu uşağın sonrakı taleyi necə olacaq? Qiymət almadan sinifdən sinfə necə keçəcək?

Salyan prokrorluğuna çağırılan Arzu Əliyeva öz izahatında yazır ki, hal-hazırda Salyan rayonu, Çadırılı kənd ümumi orta məktəbində direktor işləyir, arxarası məktəbində işlədiyi dövrdə Elvin Dadaşlıya əlavə

verəcəm. Həmin pulun 300 manatını Elvinin atasının kartına atdım. Qalan 400 manatı isə sonra atacam". Lakin sonradan aralarında problem yaranmışdır. Üçün qalan məbləği ona verməyib.

Qaraçala qəsəbəsi, Arxarası kənd ümumi orta məktəbinin Azərbaycan dili və Ədəbiyyat müəllimi Zeynalov Bəhruz Zöhrab oğlu öz izahatında bildirib ki, 18 saat dərs yükünü Elvin Dadaşlı ondan alaraq vakansiya çıxarmış və ona 11 saat dərs vermişdir: "Hansı ki, mən həmin məktəbdə uzun illərdir çalışıram. Əlavə olaraq Elvin Dadaşlı bildirmişdir ki, mənə 700 manat ver, sənə 2 saat dərək verim. İmkanım olmadığı üçün o pulu verə bilmədim O da dərsmi alaraq vakansiya çıxardı və mənə 12 saat dərs verməklə kifayətləndi.

Əhmədova Şövkət müəllim izahatında bildirir ki, Elvin Da-

daşlı Arxarası məktəbində işlədiyi müddətdə normal çalışıb. Hansı ki, 2018-ci ildə riyaziyyat səhifəsi mart ayından sonra yazılmamış, ancaq Elvin Dadaşlı əmək haqqını almışdır. Bundan başqa, riyaziyyat fənni səhifəsi bəzi səhifələrdə Elvinin adında olsa da, başqa riyaziyyat müəllimi tərəfindən yazılmışdır. Xətlər yoxlanılsa, bu, üzə çıxacaq.

Göründüyü kimi, Salyan Prokrorluğunda aparılmış yoxlamaların nəticələri obyektiv, şəffaf və hərtərəfli aparılmamış və düzgün qərar verilməmişdir. Odur ki, aidiyyəti qurumlardan xahiş edirik, aşağıdakı qanyunsuzluqlar da yoxlanılmaqla, işin yenidən şəffaf, məqsəd güdüləmədən yoxlanılmasına başlanılsın.

Digər faktları da diqqətinizə çatdırırıq:

Səidə Şəmsəddin qızı Arxarası məktəbində müəyyən müddətdə məktəbə müəllim gətirilmişdir. Hansı məqsəd üçün? Məktəbin müəllimləri Səidə Şəmsəddin qızını görməyib və onu tanımadıqlarını bildiriblər.

Elvin Dadaşlının Arxarası məktəbində direktor işlədiyi dövrlərdə Kimya fənni Ağayeva Tamella Əbülhəsən qızına verilməmişdir. Halbuki, o, biologiya müəllimidir. Nəyə görə Elvin Dadaşlının direktor işlədiyi dövrlərdə Kimya fənni vakansiya çıxarılmamış və gizlədilmişdir?

Elvin Dadaşlı Kərimbəyli kənd tam orta məktəbində direktor işlədiyi dövrdə - 2024-cü ilin noyabr, dekabr və 2025-ci ilin yanvar ayında keçirilmiş Bələdiyyə seçkilərində iştirak edən müəllimlərinin dərslərinin kimlər tərəfindən əvəz edilməsi, əlavə dərs cədvəli ilə uyğun olub-olmaması və əvəzlənmə jurnalında necə əks olunması araşdırılsın. Ömr kitabı ilə əlaqəsi araşdırılsın.

Kərimbəyli kənd tam orta məktəbində 2024-2025 tədris ilində yarımqruplara bölünən ingilis dili üzrə siniflər məktəbdə otaq çatmadığı halda bölünmüşdür. Otaq olmadığı halda siniflərin yarımqruplara bölünməsi maliyyə pozuntusu deyilmi?"

Hazırladı: Jalə FAMILQIZI

Redaksiyadan: Yazıda adları qeyd olunan şəxslərin və qurumların mövqeyini dərc etməyə hazırıq.

Allahverdi Eminov

Müəllifdən: Son on illərdir milli ədəbiyyatımızın Sovet dövrünə qarşı bəzi yaradıcı ziyalılarımız çamur atmaqla məşğuldur, səbəb nədir? Çox götür - qoydan sonra təxmini o qənaətə gəlirsən ki, on illərlə poeziyada, nəsrə, dramaturgiyada, hətta ədəbi tənqidə boş - bekar vurnuxanlar, özlərini ədəbiyyat cəbhəsində “şikəst” əsgər kimi heç nəyə yaramayıb, adı ordu siyahısına düşənlər kimi aparlar imzaları naminə nihilist xəstəliyinə tutulmuşlardır! Bu da bir tərəfə: kəskin desəm - fiziki xəstələrdir, içində ağırirlar ki, mən 20-30 il (və daha çox) ərzində poeziyada, yaxud nəsrə onlarla şeir kitabları çap etdirdi (bu, yüzlərlə şeir deməkdir), müxtəlif zövqlü oxucular nəslini qəbul etmədi. Əgər bu cür ədalətli qərara gəlmişlərsə, onların qəbahətlərini bağışlamağa dəyər.

(Əvvəli ötən sayımızda)

Vaxtilə tənqidçilərin şeirdə fəlsəfəçilik “axtarışı” düçarlığına aydınlıq gətirməli olsaq, bilməliyə ki, S.Vurğun Dövrənə İnsanın poetik “dialoqunda” onu göstərir ki, varlığın - həyatın mənəvi mənimsənilməsinin bir forması da insan anlamağa borcludur təbiətdə, həyatda heç bir şey donuq deyil, dəyişir, fəlsəfəçiliyə gəldikdə isə biri mahiyyətin (deyə ki, reallığın) inikasına, digəri gerçəkliyin tərənnümünə yönəlir - hər ikisi hərəkətdədir. Daha doğrusu, poeziya (bədi yaradıcılıq) fəlsəfədə öz konseptual söykənəcəyini, fəlsəfə incəsənətə (poeziyada) - varlığın həyatı axarlığının bilavasitə ifadəsini tapır. Poetik formüləsi budur.

**Dəyişir səmtini daima sular,
Dəyişir fikirlər, dönür duyğular.
Kainat tutmayıb bir yerdə qərar,
Çırpır sinəsini qayalıqlara -
O gah qısa çıxır, gah da bahara!**

Şeirdə S.Vurğun “İnsan” anlayışında fəlsəfəçilik iddiasına düşməmişdir. Dünyanın dinamikasında - müsbət və mənfiyyə meylliyində birincini günahlandırmamışdır konkret subyekt kimi. Daima səadətə səsləmişdir:

**Dünya binasını qurandan bəri
Səadət adlanan o gözəl pəri
Gəl - deyə səsləmiş qərinələri.**

Şair “Səadət”i dünyanın əzəlində, içərisində götürür, mahiyyətində bu anlayışın fəziləti və həqiqəti dayanır. Səadət - xoşbəxtlikdə müstəbid olmaq yaramaz, mövcud cəmiyyət bundan qaçmalıdır. Fransız filosofu və yazıçısı Fransiya Volter (1694-1778) səadətini insanda təbii instikt hesab etmişdir. “Bunu boğmaq, insanın hissələrini və ehtiraslarını öldürmək insanın özünü məhv etməkdir. İnsani ehtiraslardan məhrum olmaq, onun bütün qanını bədənindən sorub çıxarmaq deməkdir”.

Belə düşüncələrin nikbinliyində şairin təəssüfü səslənir:

**Yazıqlar olsun ki, hələ insanlıq
Gəlib qovuşmamış ona bir anlıq.**

Məşhur fransız filosofu Pol Anri Holbax (1723-1789) yazırdı ki, insanpərvərlik insan cəmiyyətini, insan nəslinin həyatını qoruyub saxlamaq üçün zəruridir. S.Vurğun qərb fəlsəfi fikrlə tanış idi, bunu başqa şeirlərində, poemalarında aydın görürük. İnsaniyyəti şeirin ilk misralarında (bəndlərində) hallandırmışsa bu təsadüfi deyil. İnsaniyyət fəzilətin atributu olmaqla digər fəzilətlərin kvintessiyasıdır, insanı sevmə hissidir. Ancaq insanlıq uzaqdadırsa mərhəmət, məhəbbət hissləri diqqətdədir.

Səməd Vurğunun “Həyat fəlsəfəsi” şeiri: İnsanın duyum hikməti...

**Ey dünya gözəli, qaçma bəşərdən!
İnsandır ayıran xeyiri şərdən...
Gəl, onun eşqini ucuz tutma sən.
Qəlbi var, hissi var hər məhəbbətin,
Qaralmaz ulduzu əbədiyyətin!**

Müşahidələr, bədii araşdırmalar, fəlsəfi fikirlər daima insan problemlə məşğul olmuşdur - hüdudsuz maraq dairəsinə baxmayaraq. İnsanın taleyi, həyatda yeri, vəzifəsi - bunlar insan varlığının mənasını açmışdır.

“Həyat fəlsəfəsi”ndə müəllifin həyatın qorxunc qanunu qarşısında ittihamı dayanır. Ölüm və İblis! İkinci birinciden daha qorxuludur, çün ölümün gəlişini inkar edən bir insan hələlik yoxdur - alın yazısıdır. İblissə hər an qarşıya çıxıb bilər, sakit həyatı alt - üst edər. Sual çıxarmaq olar şeirdən: həyat birdəfəlikdir, təkrar deyil, bəs, niyə İblis də qarşılayır?

**Ölüm bir İblisdir, həyat bir mələk!
Varlığı izləyir, heçlik kölgə tək...
İşıq qaranlıqla pəncələşərək,
Yaşatmaq istəyir cəhənda bizi,
Günəş salamlayır iradəmizi.**

S.Vurğun fəlsəfi mühakimələrdən, nəzəriyyələrdən xəbərsiz deyildi - insanın mövcudluğunu təsdiqləyən ekzistensializmdən də məlumatlı idi və təsadüfi deyildi. “İnsan” dramında F.Nitşə dünyagörüşünə bədii münasibətini bildirmişdi, sovet ideologiyasının təsirindən çıxmamışdı. Və əxlaq problemlərinə gəlib çıxmışdı. Bu şeirdə şair insanın iradə möhkəmliliyinə işarə vurmuş, baxmayaraq dünyanın fəlsəfi predmeti kimi başa düşülən insan öz təriflərindən birinə, deyək ki, o iradəyə aid edilirdi. Təsadüfi götürməyə ki, alman filosofu A.Şopenhauer insan iradəsinə qiymət verərək, insanın mövcudluğundan kənara çıxıb və bu, kosmik məzmun alırdı. İnsan idrakı hər şeye qadir olduğu halda nə üçün İblisə bacarmır, bəlkə mistik obraz hesab edir. Olsun, bəs niyə özünü ölümdən qaçaq sanır.

...Real insan təbii və sosial ölçüsündə qeyri - həqiqi varlıq sahəsi yaradır, bəlkə İblis də birisi olsun. Ölümün əlindən qaçmaq iqtidarını itirmiş insanın varlığı ekzistensializmadır. Həyat bir mələkdir, heçlikə kölgədirsə, işıq qaranlıqla pəncələşirsə, deməli, insan yaşamaq istəyir, mövcudluğunu saxlamaq əzmini itirmir. İnsan real əxlaqı qoruyub saxlayır. Həyatda pisliklərdən, fəsadlardan qaçmalıdır, çün o, mənəvi - əxlaq proseslərin içindədir, təbii və sosial müəyyənliklərə malikdir. Lakin öz günahlarını zamanın, gərdişin üzünə atmamalıdır, əks təqdirdə simasızlaşır, yabançılaşır, qısqasçı fərdə çevrilir. Sosial əxlaqı onun simasını oğurlayır. Belə halda insan yamanlıqla yaxşıliq, fəsadla xeyirxahlıq üz-üzə qoyulmalıdır, baxmayaraq, bəşər nəslinin yaranmasından hər iki anlayış özünü diktə etmişdir. Şəxsiyyətin əleyhinə yönəldilmişdir. O meqama şair toxunur və ritorik pafosla deyir:

**Yamanlıq, yaxşılıq durmuş üz-üzə,
Dilsiz əsrlərdən mirasdır bizə.
Əsir bahar yeli qəlbəlimizə,
Lakin arxasınca kəfən geyir qış,
Təbiət varlığa belə qarğamış.
Bir bayram sözü var, bir də ki, matəm,
Nəşə bir ələmdir, qüssə bir aləm.
Həyat öz atını sürür demədən,
Odlar içində də hər bir mənərə
Yenə qanad verir düşüncələrə!**

S.Vurğun poetik ricasıyla insan xislətindəki yamanlıq katarsisə çağırır. Həyatın yalnız iki

üzü var: pis və yaxşı. Əxlaq qaydaları anti - insan prinsiplərinə rəvac verirsə, insan dünya ilə barışmalıdır? Onsuz da o, atını çapır, hey çapır, “solu”nda pislikdir, “sağı”nda yaxşılıq. Etiraz etməlidir? - sualın cavabıdır. Yazıçı A.Kamyu yazır: “Mən etiraz edərəm, deməli, mən mövcudam”. Dünyanı fəsadla doğru fırladan insanın özüdür, yeni əxlaqıdır, bu mənada, həyatda davranışını istiqamətləndirməkdə insana yardımçı olmalıdır. S.Vurğun yenə insanın böyüklüyünü, müdrikliyini, fəzilətini önə çəkir və nikbinliyini itirmir.

**Yenə də insanın xəyal şəhəri
Gəzir fəzaları, göy dənizləri.
Sən səadətə gözəl səhəri!
Alqışla insanın pak əməlini,
Uzat yer üzünə hünər əlini.**

S.Vurğun pessimist deyildi və bu hissi aşılaraq filosofları qəbul etmirdi. Məsələn, ingilis hüquqşünası, əxlaqçısı İ.Bentamin (1748-1882) insan davranışında “fayda”nı lazımcı qiymətləndirmir, şeirin poetikası nöqtəyi - nəzərindən İ.Bentama görə, insan bütün hərəkətlərində, davranışlarında öz mənafeini güdür, insan varlığı ərzində eqoistdir, eqoist olaraq qalır. S.Vurğun poetik kredosuna sadıq qalaraq insanı hünər meydanında görmək istəyir, “xoşbəxtlik balansını”nın pozulmasını arzu edir. Hünər bütün kainatı qüdrətli əliylə işıqlandırır bilər.

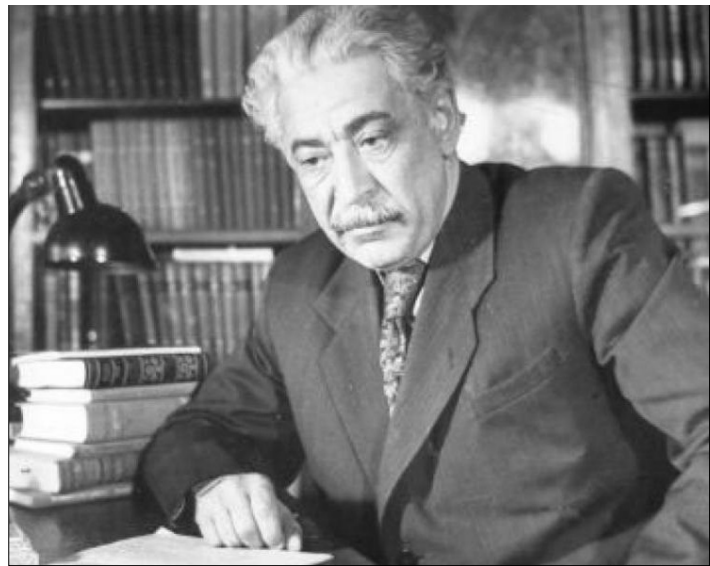
**...Hünər söylədiyim o qüdrətli əl
Bütün kainata qoy qanad gərsin,
Bəşər karvanına o yol göstərsin.**

**Hünər qanad versin torpağa, daşa,
Dənizlər çatılıb gəlsin baş-başa.
Azadlıq ordusu varsın baş-başa,
Hər zəfər dastanı yadigar olsun,
Ölüm təslim olsun, həyat var olsun!**

Bəs “həyat nədir” ki şair ölümün təslimçiliyinə həyatın təntənəsini qoyur. Filosof H.Spenser (1820-1903) “Həyat nədir?” sualına cavabında deyir: “Həyat daxili münasibətlərini daimi surətdə və müntəzəm olaraq xarici münasibətlərə uyğunlaşmasından başqa bir şey deyildir”. İnsan həm daxili, həm də xarici mühitə adaptasiya olmaqla hünər göstərir və ölümünə məcazi mənada qalib gələr, zəfər, qələbə dastanını yazan insan fiziki həyatla mənəvi həyat arasında uyğunlaşma tapırsa, ən yüksək əxlaqı davranışa sahib kəsilər, “əxlaqlıq - insanın sosial mühitə ən mükəmməl uyğunlaşması” kəlamı filosofa məxsusdur...

İnsan dünyanın əşrefidir - deyən dahi Nizami heç də yanlışlamışdır. Əgər əxlaqın sabitliyi, cəmiyyətin, konkret götürsək, həyatın tərəfindədirsə, mövcud sosial münasibətlərin hər cür tənqidi, onları dəyişdirib başqa şəkə salmaq səyləri mənasını itirir, insanlar dünyadan (həyatdan) üz döndərər, pisliklərə, fəsadlarla barışar. İnsanın mövcudluğu ölümə doğru gedən varlıq kimi də özünü bürüzə verir, bir həqiqətdir ki, ölüm qorxusu varlığın xarakteristikasıdır, şər işə pessimizmə girov olmamaqdır.

Bədii idrakın spesifikliyi bir də ondadır - həyat hadisələrinə qiymət verilməsi və bədii

materialın özünün dəyərinin hesaba alınması nəzərdən keçirilir. Xüsusilə, poeziyanın emosional və intellektual təbiəti şairdən yeri gələndə hipotetik xassəli fikirlərə ögeylik göstərməməsidir. Bu prosesdə şairin lirik - epik ricası, təhkiyəsi və intonasiası məzmunun fəlsəfəsini açır, eyni zamanda sosial - tarixi şəraitə nəzərə alır. “Həyat fəlsəfəsi” şeirində Məninə qayıdır və bütün fəsadlardan, pisliklərdən ucada dayanır. Dünyaya şöhrət olduğunu pafosla bəyan edir.

**Dünyaya bir şöhrət yaranmışıq biz,
Günəş çökməmişdir qaranlığa diz.
Qoy olsun yamanlıq, o xain İblis!**

**Yaxşılıq çağırırsın hər qəlbin neyi,
Qurtaraq zəncirdən Promoteyi...**

Səməd Vurğunun “Həyat fəlsəfəsi” şeiri klassikliyini qorumaqdadır və ona naməhrəm əl toxunmamalıdır, poetik nümunədə həyat materialı mənəvi sərvətlərini inkar etmir, diaktik - fəlsəfi ovqatla müəyyən dövrün sərvətlərini adlayır, aşırı keçir və sonrakı nəsillərin bədii mühakiməsinə verilir ki, yenidən qavranılsın. Klassik əsərlər isə ümumbəşər sərvətlər toplusudur, insan taleyinə analitik, intellektual və emosional yanaşma nümunəsidir. Oxucular “dünyanın vəziyyəti”lə qarşılaşır və insan - varlıq konsepsiyasını istisna etmir. Necə ki, S.Vurğun Fəlakət (şər) və Səadət (xeyir) anlayışlarını üzbəüz qoyur, cəmiyyətin gələcək taleyindən ayırmır.

**Fəlakət qocalmış... qartdır o köpək,
Onun sümükləri tez çürüyəcək...
Səadət - gənclikdir adı - gələcək!
Onun gözələrində həyat eşqi var -
Var olsun gələcək! Var olsun bahar!**

Səməd Vurğun “Həyat fəlsəfəsi” şeiri haqqında 1935-ci ildə yazmışdır: “Mən öz yaradıcılığım qarşısında bir məqsəd qoymuşam: varlığımızın poeziyasını açıb göstərməklə, həyatımızın mühüm ideyalarını fəlsəfi ümumiləşdirmələrə vermək, bilərəm ki, bu çətin yoldur”. (Bax, Sovet yazıçıları. Tərcüməyi - hal (rus dilində), I cild, Moskva, 1959-cu il).

S.Vurğun “Həyat fəlsəfəsi” şeirini yazdı. Antroposentrik təlimə görə, insan Dünyanın son məqsədini burada tapır. Lakin onun qarşısında acizdir, doğulacaqlar, dünyadan köçəcəklər - bütün canlılara aiddir.

**Quşlar qatar-qatar ellərdən keçər,
Bəşər nəsil-nəsil dünyadan köçər,
İnsanlıq gah zəhər, gah şərbət içər.**

Mən Yardımlı elinin “Bəylər kəndi” kimi tanınan Gilar kəndində 26 mart 1937-ci ildə Sultanlı ailəsində doğulmuşam. Avtobioqrafiyam təkcə uğurlarımdan ibarət deyildir. Bu, həm də həyat yolumda başıma gələnlerin, rastlaşdıqlarımlarımın kiçik bir hissəsini əhatə edir. Onlardan vaz keçib yalnız uğurlarımdan danışmaqdan da vaz keçirəm.

Doğulub boya-başa çatdığım, ulularımın uyuduğu yer Azərbaycan Respublikası Yardımlı elinin Gilar kəndidir. Gilar Yardımlıdan 12 kilometr aralıda yerləşir. Bu kəndin ərazisində uşaqlıq çağlarımda sıx, əngin meşələr vardı bu meşələrə girən şəxs geri qayıtmağa yol tapa bilməzdi. Dağlarda, dərələrdə addım-başı bulaqlar çağlayardı, sel-su səsi dərələrdən əksik olmazdı. Sərt dağlar, sıldırım qayalar, dərə-təpələr kəndimizi sarmışdı. İlin fəsillərinin əvəzlənməsi kəndimizdə aydın duyulardı. Erkən yazda hər tərəf yaşıllığa bürünərdi.

Yazın gəlişi ilə ərilməkdə olan qarın altından bənövşələr boynubükük görkəmdə boylanardı, nərgizlər şux görkəmdə üzə çıxardı. Yamaşıl çöllərə, çəmənliklərə, zəmilərə lalələr, nərgizlər, rəngbəreng güllər, çiçəklər ardabaad səpələnərdi. Yaz axşamları sürülər örüşdən qayıdanda qoyun-quzu mələtisi kəndi başına götürərdi, uşaqlar öz qoyun-quzusunu aparmaq üçün bir-birini səsləyə-səsləyə kəndin girəcəyində sürünü qarşılamağa qaçışardı, kənddə xüsusi canlanma yaranardı. Yamaclarda kəklik sürüləri, alabaxtalar, qayalar da göyərçinlər, zəmilərdə torağaylar, bildirçinlər, sıqrınclar, ağac budağında sərcələr, qaratoyuqlar... insanın ovqatını yeni meqamlara kökləyərdi. Uşaqlar yazbaşı, payızöncəsi axşamçağılar, gün sallananda, kəndin ortasında yerləşən, kəndin hər yanı görünən, tonlarla ağırlıqlı daşların düzüldüyü “Alduz Kalou” adlı yerinə yığışib “çilingağac”, “qayışgötürdü”, “yoldaşım, səni kim aparır”... oyunları oynayırdılar. Bəzən bu oyunlara böyükklər də qoşulardılar. Böyükklərin qoşulması oyunları daha da maraqlı edərdi.

Belə oyunlar “Bahar Bayramı” ərəfəsində coşğun, qızgın keçərdi. “Bahar bayramı”nda həm də “yumurtadöyüşdürmə”, küldə, ya da narın torpaqda “bu mənim, bu sənin...” oyunları oynanırdı. Hamı mütəəq təzə paltar, hamının üzündə sevinc parlayardı. Bayram günlərində görmək üçün iş saxlamazdılar, geyinərdi bayramda iş görməzdilər, görülən işi də haram sayırdılar. Uşaqlar baharın ilk günlərində yamaclardan, kol dibindən bənövşə, nərgiz yığmağa gedərdilər. Yaz fəslə özü ilə göy gurultusu, ildırım çaxması, yağışlar, gur sellər, havanın qızmasını, gül-çiçək, yaşıllıqlar, meyvə-tərəvəz, insanlara şən ovqat gətirərdi. Hamı çöldə-bayırda təsərrüfat işləri ilə meşğul olardı, yazın gəlişinin doğurduğu gözəlliklərdən zövq alardı. Yay fəslə güclü istilik, məhsul yığımı, qış tədarüku üçün şərait gətirərdi. Yaz-yay aylarında çöldə əsən meh gül-çiçək ətirini hər tərəfə yayardı. Çöl-bayırda olanda adam özünü ətiryyat dükana

Avtobioqrafik xirdalıqlar

nındakı kimi hiss edərdi.

Payız fəslə yağmurlu olardı, yağış heyvanlardan, həşəratlardan, quşlardan, əkin-biçindən yerə səpələnmiş gübrə təbiətli qalıqları torpağa hopdurardı, bundan sonra əkin başlayardı. Qış vaxtı hər tərəf qara bürünərdi, qarın hündürlüyü çox zaman 70-80 santimetrə çatır, bir çox yerlərdə hətta 100 santimetr olardı. Belə şəraitdə xəstəlik daşıyıcıları tələf olardı, təbiət saflaşardı. Belə şərait insanların bir-birinə ehtiyacını, bir-birinə simsarlığını artırardı, gecələr onların bir evə yığışib nağıllar danışmalarına, şirin-şirin söhbətlər etmələrinə səbəb olardı. Kəndin yaxınlığından axan Gilar çayı payızda, yazda özünü yan-yörəyə çırpa-çırpa “cılöv gəmirərdi”, onun şiriltisi kənddə səksəkəli ovqat yaradardı. Bunlar o çağlar mənim də arzularımın çağlamasında az rol oynamamışdır...

Mən kiçik yaşlarımda olarkən Atam Yunus Kərbəlayi Sultan oğlu Məmmədovu Yardımlı rayon Hərbi Komissarlığı İkinci Dünya Savaşı 26 fevral 1942-ci ilində yola saldı. O, savaş zamanı sovet dövləti, rus xalqı haqqında əks təbliğat aparmaqda, qolçomaq ulusundan olmaqda, imkan tapanda Türkiyəyə keçmək planı qurmaqda, sovet ordusunda sabotaj səciyyəli əməllər törətməkdə suçlandırılaraq “xalq düşməni”, “əksinqilabçı” adıyla 8 iyul 1942-ci ildə həbs edilərək güllələnilib? Ailəsi isə uzun müddətə sürgün edilmişdir. Atam rusları, onların hökumətini qəbul etməyib, odur ki, əslində, ona xidmət etməkdən imtina edib. Təəsüf ki, Atamın “xalq düşməni”, “əksinqilabçı” adıyla güllələnməsini məzmununa görə yaxşı başa düşməyib, düzgün anlamayıblar. Belələri sovet dövlətinin süqutundan sonra da olmuşdur və indi də var. Onlardan bəziləri Atamın evadlarına Atalarının “xalq düşməni”, “əksinqilabçı” xidmət etmişlər.

Rus-alman Savaşı gedə-gedə rus ordusunu sabotaj edən, sovet dövləti, rus xalqı haqqında əks təbliğat aparan şəxs necə Azərbaycan xalqının düşməni sayıla, rus xalqına xidmət edən, onun dövlətinin

saxlanmasına tərəfdar olan şəxs isə dostu ola bilər? Göründüyü kimi, əslinə qalsa, Atam Yunus rus xalqının düşməni, öz xalqının dostu olmuşdur. Bu, adi, sadə məntiqdən doğan doğruluqdur. Atamın güllələnməsinin şahidi olmuş əslən Yardımlının kəndimizin qonşuluğundakı Vəlişli kəndindən olan Qəyibqulu adlı şəxs əsgərlikdən qayıdandan sonra əmim Abdulla və qardaşım Hüseynağa onun yanına gedərək Atam haqqında sorğu-sual etdikdə öyrənir ki, Atamın üzünə elə, həmin Qəyubqulu durub. Atamın “əksinqilabçı”, “xalq düşməni” olduğunu vaxtaşırı üzə vurmuşlar və hazırda da üstüörtülü üzə vurmaqdadırlar. Belələri arasında elə adam olmuşdur ki, ömrü boyu xalqımıza düşmən kəsilmiş bir xalqaruslara və onların dövlətinə xidmət etmişlər. Yuxarıda dediyim o Qəyibqulunun əmimə və qardaşıma verdiyi bilgiyə görə, Atam əslən Yardımlının Vərgədüz kəndindən olan Yunus Bala oğlu Ağayev adlı bir əsgərle “əlbir olaraq” rus xalqının, onun cəlladı olan sovet quruluşunun əleyhinə təbliğat aparmış, bəy nəslindən olduğu sübut olunmuşdur. Fövqəladə Hərbi Cinayət işlərinə baxan Hərbi Məhkəmə bu halı “xalq düşməni”, “əksinqilabçı” əməli kimi qəbul etməsinə “əsas” götürmüşdür. Bəy törənindən olduğunu şahid Qeyibqulu bildirmişdir. Buna görə də Atam Yunus Məmmədovu və Yunus Ağayevi güllələnməyə məhkum etmiş, şahid qismində olan Qəyubqulunı isə müddətdən qabaq evə buraxmışdır.

Azərbaycan Respublikasının Baş Prokurorluğu, Azərbaycan Respublikası Ali Məhkəməsi “Siyasi repressiya qurbanlarına bəraət verilməsi haqqında” 15 mart 1996-cı il tarixli Azərbaycan Respublikası Qanununun 1-ci və 2-ci maddələrini əsas tutaraq 2 avqust 2008-ci ildə AtamYunus Məmmədovu, onun ailə üzvlərini (arvadını - Güləndam Kərbəlayi Şahüseyn qızı Məmmədovanı, oğlanları - Bəhməni, Əlbəndəni; qızları - Mirvarini, Mənsumanı) siyasi repressiya qurbanları kimi tanımaqla onlara tam bəraət

vermişdir. Atam əsgəriyə yollananda uşaq olmuşam, deyilənə görə, o, məni çox istəyib. O, əsgəriyə qonşuluqda Cerimbəl kəndindən yola salınıb. Bu zaman məni də onunla vidalaşmağa aparıblar. Yola düşəndə mən onun yaxasından yapışub buraxmamışam. Atam deyib, bibin gilə gedirəm, sabah qayıdacağam. Bu sözüne inanmışam, yaxasını buraxmışam, o, yola salınıb. Anam Güləndam Kərbəlayi Şahhüseyn qızı Məmmədova 12 dekabr 1942-ci ildə “xalq düşməni”nin, “əksinqilabçı”nın arvadı olduğu üçün 4 azyaşlı evladı ilə birlikdə Novocibirske sürgün edilib. Dayım Mirhüseyn Hüseynob bacısı oğlu Hüseynağa ilə birlikdə bizim sürgündən azad olunmağımız üçün Anamın öhdəsində üç azyaşlı uşağı olduğuna görə Bakıya gələrək Mərkəzi Komitənin Birinci Katibi Mircəfər Bağirova məktubla müraciət etmiş və 12 may 1943-cü ildə o, uşaqları ilə birlikdə sürgündən azad olunmuşdur.

Kəndimizdə ilk dəfə olaraq 1946-cı ildə ibtidai məktəb açılmışdır. Məktəbə əslən Masallı elinin Bədəlan kəndindən olan Qulaməli Şahali oğlu Qulamov adlı şəxs müəllim təyin olundu. Mən həmin il məktəbin birinci sinfinə götürüldüm. İbtidai məktəbi bitirib 3-4 kilometr aralıdakı Cerinbəl kənd yeddiillik məktəbinin beşinci sinfinə götürüldüm. Qulaməli müəllim Gilar ibtidai məktəbindən çıxarılıb Cerinbəl 7-iillik məktəbinə direktor təyin olundu. Mən oxumaq həvəslisi olduğumdan, Qulaməli müəllim mənim oxumağımla ciddi maraqlanırdı. Qulaməli müəllim az müddətə mənim bacımla ailə qurdu. O, mənim dərslərimi, xüsusilə də, riyaziyyatı yaxşı oxumağıma çalışdı. 10-12 yaşlarımda həm də kolxozda işləyirdim. Müdriklərin fikirlərindən ibarət şüarlar yazıb əkin-biçin sahələrində, gediş-gəliş yerlərində sancırdım.

1953-cü ildə Cerinbəl yeddiillik məktəbini tərifnamə ilə bitirib Mirzə Fətəli Axundov adına Yardımlı orta məktəbinin 8-ci sinfinə qəbul olundum. İlk çağlarda mənə uzaq kəndlərdən gələn başqa uşaqlarla yana-

şı məktəbin yataqxanasında yer verildi. Bu yataqxana İkinci Dünya Savaşının yetim qoyduğu uşaqlar üçün tikilmiş evdə yerləşirdi. Bir müddətdən sonra “xalq düşməni”nin, “əksinqilabçı”nın oğlu olduğum yataqxanadan çıxarılmağıma səbəb oldu. Bununla, 12 kilometr məsafəni hər gün gedib-gəlməli oldum. Bu hal, sözsüz, dərslər oxumağıma ciddi əngələ çevrildi. Payızın dumanlı-çiskinli günlərinin birində (o çağlar payız, yaz vaxtları belə günlər, qış vaxtı isə, qarlı-şaxtalı günlər çox olurdu) dərslərdən çıxıb evə gedirdim. Hava qaralıqlaşmışdı. “İstisu” adlanan yerdən kəndimizə gedən yolu dərə-təpələr və meşəlik müşayiət edirdi. Gilar çayı da şır-şırda axırdı. İstisu bulağının qənşərindən gedərkən üşənməyə başladım. Çayın keçdiyi dərəyə yaxın yerdə qulağıma Ağa əminin səsi gəldi, sonra kəsildi. Yan-yörəyə baxmadan kəndə sarı yüyürdüm. Səhər Ağa əmiyə bunları danışan-

Bəhmən SULTANLI

da o, oralarda olmadığını bildirdi. Hər gün bu yolu gedib-gəlməyin nə demək olduğu buradan aydın olar.

Doqquzuncu sinifdə oxuyanda da bu yolu gedib-gəlməli olurdum. Bir gün dərslərdən çıxanda qar yağırı. Qar Yardımlıdan uzaqasınca daha da şiddətlənirdi. Gəlib kəndimizin 4-5 kilometrliyinə çatanda yol qarla örtülmüşdü, yolu fəhm-lə görürdüm. Kolların da üstü örtüldüyündən, bəzən gedib kolun üstünə çıxdım, yenidən fəhm-lə yolu tapıb irəliləyirdim. Kəndə çatmağa təqribən iki-üç kilometrlik məsafə qalırdı. Hava da qaralmışdı. O zamanlar qurdun adam yediyi hallar da baş verirdi. Qorxmıyım deyər, ətrafa da baxmadan gedirdim. Müəyyən qədər yol getdikdən sonra kəndə çatmağa az qaldığını zənn etdim. Yorulub əldən düşmüşdüm. Birdən gözümlə yolun üstündəki yağanda həmişə gördüyüm boz daşa sataşdı. Bu zaman daşın qopub üstümə gəldiyini zənn etdim. Elə bildim, daş sinəmə deydi, arxam üstə aşib qara batdım. Qarın altında bir vaxt ayılıb ayağa qalxdım, bir daha yağandakı daşa tərəf baxmayıb yoluma davam etdim. Daha heydər düşmüşdüm, evə gedib çata bilməyəcəyim fikrimə gəlirdi, ancaq təslim olmağa istəmir-dim, son nəfəsimədək qarı yara-yara irəliləməyə çalışırdım. Çiynimdə də kitab çandası vardı. Bir qədər getdikdən sonra güllə və adam səsi eşitdim. Kimi isə çağırmağa nə qədər çalışdımsa, səsim çıxmadı, fitlə yerimi bildirmək istədim, fit alınmadı. Üzümlə yola doğru çevirəndə bir neçə adamın məni çağırma-çağırma, güllə ata-ata gəldiyini atılan güllənin işığı ilə gördüm. Yəni də bir neçə dəqiqədən sonra arxam üstə aşib qara batdım, yenə ayağa qalxdım. Bu vaxt gələn adamlar məni əhatəyə almışdılar. Məni çiyinlərinə aldılar. Bundan sonra nə baş verdiyi yadımda qalmadı. Bundan sonra 40 gün xəstə yatdım. Bu zaman bir neçə gün özümde olmadığımı, sayıqladığımı danışdılar. Sağalıb dərslərə davam etdim.

(Ardı var)